

PARTNERYSTĖS IR BENDRADARBIAVIMO SUSITARIMAS,
NUSTATANTIS EUROPOS BENDRIJŲ
BEI JŲ VALSTYBIŲ NARIŲ
IR TADŽIKISTANO RESPUBLIKOS
PARTNERYSTĘ

BELGIJOS KARALYSTĖ,

ČEKIJOS RESPUBLIKA,

DANIJOS KARALYSTĖ,

VOKIETIJOS FEDERACINĖ RESPUBLIKA,

ESTIJOS RESPUBLIKA,

GRAIKIJOS RESPUBLIKA,

ISPANIJOS KARALYSTĖ,

PRANCŪZIJOS RESPUBLIKA,

AIRIJA,

ITALIJOS RESPUBLIKA,

KIPRO RESPUBLIKA,

LATVIJOS RESPUBLIKA,

LIETUVOS RESPUBLIKA,

LIUKSEMBURGO DIDŽIOJI HERCOGYSTĖ,

VENGRIJOS RESPUBLIKA,

MALTOS RESPUBLIKA,

NYDERLANDŲ KARALYSTĖ,

AUSTRIJOS RESPUBLIKA,

LENKIJOS RESPUBLIKA,

PORTUGALIJOS RESPUBLIKA,

SLOVĖNIJOS RESPUBLIKA,

SLOVAKIJOS RESPUBLIKA,

SUOMIJOS RESPUBLIKA,

ŠVEDIJOS KARALYSTĖ,

JUNGTINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ,

Europos bendrijos steigimo sutarties ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties šalys, toliau – valstybės narės, bei

EUROPOS BENDRIJA, EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJA, toliau – Bendrija

ir

TADŽIKISTANO RESPUBLIKA,

ATSIŽVELGDAMOS į Bendriją, jos valstybes nares ir Tadžikistano Respubliką siejančius ryšius bei jų puoselėjamas bendras vertybes,

PRIPAŽINDAMOS, kad Bendrija ir Tadžikistano Respublika pageidauja stiprinti tuos ryšius ir užmegzti partnerystę bei bendradarbiavimą, kuris gilintų ir plėstų anksčiau tarp jų užmegztus ryšius, visų pirma, Europos ekonominės bendrijos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos susitarimu dėl prekybos ir prekybinio bei ekonominio bendradarbiavimo, pasirašytu 1989 m. gruodžio 18 d.,

ATSIŽVELGDAMOS į Bendrijos bei jos valstybių narių ir Tadžikistano Respublikos valią įtvirtinti politines ir ekonomines laisves, kurios yra partnerystės pagrindas,

PRIPAŽINDAMOS, kad tokiomis aplinkybėmis Tadžikistano Respublikos nepriklausomybės, suvereniteto ir teritorinio vientisumo rėmimas padeda išsaugoti taiką ir stabilumą Centrinėje Azijoje,

ATSIŽVELGDAMOS Į Šalių valių skatinti taiką ir tarptautinį saugumą bei taikų konfliktų sureguliuavimą, ir norą bendradarbiauti šiais tikslais Jungtinėse Tautose ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijoje (ESBO),

ATSIŽVELGDAMOS Į TAI, kad Bendrija, jos valstybės narės ir Tadžikistano Respublika yra tvirtai įsipareigojusius visiškai įgyvendinti visas nuostatas ir principus, nustatytus Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos (ESBK) Baigiamajame akte, tolesnių Madrido ir Vienos konferencijų baigiamuosiuose dokumentuose, ESBK Bonos konferencijos dokumente dėl ekonominio bendradarbiavimo, Paryžiaus chartijoje dėl naujos Europos ir 1992 m. ESBK Helsinkio dokumente „Pasikeitimų uždaviniai“, taip pat kituose pagrindiniuose ESBK dokumentuose,

ĮSITIKINUSIOS, kad teisinė valstybė ir pagarba žmogaus teisėms, ypač mažumoms priklausančių žmonių teisėms, daugiapartiškumu ir laisvais bei demokratiniams rinkimais paremtos sistemos įdiegimas ir ekonomikos liberalizavimas siekiant sukurti rinkos ekonomiką, turi esminės svarbos,

MANYDAMOS, kad visiškai šio Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimas, yra prielaida bei pagalba tam, kad Tadžikistano Respublikoje vyktų ir būtų įgyvendintos politinės, ekonominės ir teisinės reformos, taip pat, atsižvelgiant visų pirma į ESBK Bonos konferencijos išvadas, būtų sukurti bendradarbiavimui būtini veiksniai,

NORĖDAMOS paskatinti toliau tęsti vidaus susitaikymo procesą, Tadžikistano Respublikoje pradėtą po Maskvos taikos susitarimų,

NORĖDAMOS remti regioninį bendradarbiavimą šiame Susitarime numatytose srityse su kaimyninėmis šalimis, siekiant skatinti regiono klestėjimą ir stabilumą,

NORĖDAMOS užmegzti ir plėtoti nuolatinį politinį dialogą bendrų interesų dvišaliais ir tarptautiniais klausimais,

PRIPAŽINDAMOS IR REMDAMOS Tadžikistano Respublikos valią užmegzti glaudų bendradarbiavimą su Europos institucijomis,

ATSIŽVELGDAMOS į būtinybę skatinti investicijas Tadžikistano Respublikoje, visų pirma energijos ir vandentvarkos sektoriuje, patvirtindamos Bendrijos, jos valstybių narių ir Tadžikistano Respublikos įsipareigojimus Europos energetikos chartijai ir įsipareigojimus visiškai įgyvendinti Energetikos chartijos sutartį ir Energetikos chartijos protokolą dėl energijos efektyvumo ir su tuo susijusių aplinkosaugos aspektų,

ATSIŽVELGDAMOS į Bendrijos valią pagal poreikį užtikrinti socialinį ir ekonominį bendradarbiavimą bei techninę pagalbą, kuri taip pat apima ir kovą su skurdu,

ŽINODAMOS, kad Susitarimas gali sudaryti palankias sąlygas vis didesniai Tadžikistano Respublikos ir platesnės bendradarbiavimo zonos Europoje ir pasienio regionuose suartėjimui, taip pat laipsniškam jos integravimui į atvirą tarptautinės prekybos sistemą,

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad Šalys įsipareigojo liberalizuoti prekybą pagal Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) taisykles, ir kad Bendrija palankiai priima Tadžikistano Respublikos ketinimus įstoti į PPO,

SUVOKDAMOS būtinybę gerinti sąlygas prekybai ir investicijoms, taip pat sąlygas įmonių įsisteigimo, užimtumo, paslaugų teikimo ir kapitalo apyvartos srityse,

ĮSITIKINUSIOS, kad šis Susitarimas sudarys naujas sąlygas ekonominiams Šalių tarpusavio ryšiams, visų pirma, plėtojant prekybą ir investicijas – esmines ekonomikos restruktūrizavimo ir technologijų modernizavimo priemones,

NORĖDAMOS užmegzti glaudų bendradarbiavimą aplinkos apsaugos srityje, atsižvelgiant į dabartinę Šalių tarpusavio priklausomybę joje,

PRIPAŽINDAMOS, kad bendradarbiavimas užkertant kelią nelegaliai imigracijai, tarptautiniam organizuotam nusikalstamumui bei prekybai narkotikais ir vykdant šios veiklos kontrolę, taip pat kova su terorizmu yra prioritetiniai šio Susitarimo tikslai,

NORĖDAMOS užmegzti kultūrinį bendradarbiavimą švietimo srityje ir plėtoti informacijos mainus,

SUSITARĖ:

1 STRAIPSNIS

Nustatoma Bendrijos bei jos valstybių narių ir Tadžikistano Respublikos partnerystė. Jos tikslai:

- remti Tadžikistano Respublikos nepriklausomybę ir suverenitetą,
- remti Tadžikistano Respublikos pastangas sutvirtinti demokratiją savo šalyje, plėtoti savo ekonomiką ir savo socialinę infrastruktūrą ir laiku baigti perėjimą į rinkos ekonomiką,
- sudaryti tinkamas sąlygas Šalių politiniam dialogui, kad jos galėtų sukurti glaudžius politinius tarpusavio ryšius,
- skatinti prekybą ir investicijas, visų pirma energetikos ir vandentvarkos sektoriuose, taip pat darnius Šalių ekonominius ryšius, kad būtų sudarytos palankios sąlygos jų pastoviai ekonominei plėtrai,
- sukurti pagrindą bendradarbiavimui teisės, ekonomikos, socialinių reikalų, finansų, mokslo civiliniams tikslams, pramonės, technologijų ir kultūros srityje.

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRIEJI PRINCIPAI

2 STRAIPSNIS

Demokratijos principų ir pagrindinių žmogaus teisių, visų pirma įtvirtintų Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje, Jungtinių Tautų chartijoje, Helsinkio baigiamajame akte ir Paryžiaus chartijoje dėl naujos Europos, laikymasis yra Šalių vidaus ir išorės politikos pagrindas ir esminis šio Susitarimo dalykas.

3 STRAIPSNIS

Šalių nuomone, jų būsimam klestėjimui ir stabilumui nepaprastai svarbu, kad naujos nepriklausomos valstybės, atsiradusios suirus Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungai, toliau – nepriklausomos valstybės, tęstų ir plėtotų savo bendradarbiavimą pagal Helsinkio baigiamojo akto ir tarptautinės teisės principus, gerų kaimyninių santykių dvasia, ir jos dės visas pastangas šiam procesui skatinti.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

POLITINIS DIALOGAS

4 STRAIPSNIS

Šalys tarpusavyje užmezga nuolatinį ir pastovų dialogą, kurį jos ketina plėtoti ir stiprinti. Jis vyksta kartu su Bendrijos ir Tadžikistano Respublikos suartėjimu ir tą suartėjimą stiprina, remia šioje šalyje vykstančius politinius bei socialinius ir ekonominius pokyčius ir padeda kurti naujas bendradarbiavimo formas. Politinis dialogas:

- sustiprins Tadžikistano Respublikos ryšius su Bendrija bei jos valstybėmis narėmis – taigi ir visa demokratinių šalių bendrija. Dėl ekonominės konvergencijos, įgyvendintos sudarius šį Susitarimą, sustiprės politiniai ryšiai;
- labiau suartins pozicijas bendrų interesų tarptautiniais klausimais, taip padidindamas saugumą ir stabilumą regione;
- skatins Šalis bendradarbiauti demokratijos principų laikymosi bei žmogaus teisių laikymosi, apsaugos ir skatinimo srityse, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises, ir, prireikus, atitinkamais klausimais tartis viena su kita.

Šalys mano, jog masinio naikinimo ginklų ir jų gabenimo priemonių platinimas, tiek valstybinių, tiek ir nevalstybinių subjektų, yra viena iš rimčiausių grėsmių, silpninančių tarptautinį stabilumą ir saugumą. Todėl Šalys susitaria bendradarbiauti ir prisidėti prie kovos prieš masinio naikinimo ginklų ir jų gabenimo priemonių platinimą, visiškai laikydamosi įsipareigojimų, kuriuos jos prisiėmė pagal tarptautines sutartis ir susitarimus dėl nusiginklavimo ir neplatinimo, taip pat kitų jų tarptautinių įsipareigojimų šioje srityje, ir kad tie įsipareigojimai būtų įgyvendinti nacionaliniame lygmenyje. Šalys susitaria, kad ši nuostata yra esminis šio Susitarimo elementas ir bus politinio dialogo, kuris lydės ir stiprins tuos elementus, dalis.

Be to, Šalys susitaria bendradarbiauti kovoje prieš masinio naikinimo ginklų ir jų gabenimo priemonių platinimą ir prisidėti prie tos kovos:

- imdamosi priemonių, kad būtų pasirašyti ar ratifikuoti visi kiti atitinkami tarptautiniai dokumentai arba, pagal aplinkybes, prie jų prisijungta, ir kad jie būtų visiškai įgyvendinti;
- įdiegdamos veiksmingą nacionalinės eksporto kontrolės sistemą, skirtą kontroliuoti su masinio naikinimo ginklais susijusių prekių eksportą ir tranzitą, įskaitant galutinio dvigubos paskirties technologijų panaudojimo kontrolę, tikrinant, ar jos netaikomos masinio naikinimo ginklams kurti, ir numatydamas veiksmingas sankcijas už eksporto kontrolės pažeidimus. Šis dialogas gali būti vykdomas regioniniame lygmenyje.

5 STRAIPSNIS

Ministerijų lygmenyje politinis dialogas vyksta pagal 77 straipsnį įkurtoje Bendradarbiavimo taryboje, arba, kitais atvejais, jis vykdomas tarpusavio susitarimu.

6 STRAIPSNIS

Šalys nustato kitą politinio dialogo tvarką ir mechanizmus, visų pirma, tokias jo formas:

- reguliarūs vyresniųjų pareigūnų, atstovaujančių Bendrijai bei jos valstybėms narėms ir Tadžikistano Respublikai, susitikimai;
- visiškas šalis siejančių diplomatinį kanalų panaudojimas, ypač atitinkamų dvišalių ir daugiašalių kontaktų panaudojimas, įskaitant Jungtinių Tautų, ESBO posėdžius ir kitus forumus;
- visos kitos priemonės, pvz., ekspertų susirinkimai, kurios padėtų stiprinti ir plėtoti šį dialogą.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

PREKYBA PREKĖMIS

7 STRAIPSNIS

1. Šalys suteikia viena kitai didžiausio palankumo statusą visose srityse, susijusiose su:
  - importo bei eksporto muitais ir rinkliavomis, įskaitant šių muitų ir rinkliavų surinkimo būdą;

- nuostatomis dėl muitinės procedūrų atlikimo, tranzito, sandėliavimo ir perkrovimo;
- mokesčiais ir bet kokiais kitomis vidaus rinkliavomis, tiesiogiai ar netiesiogiai taikomomis įvežamoms prekėms;
- mokėjimų būdais ir tokių mokėjimų pervedimais;
- taisyklėmis, reglamentuojančiomis prekių pardavimą, pirkimą, gabenimą, platinimą ir panaudojimą vidaus rinkoje.

2. 1 dalies nuostatos netaikomos:

- (a) lengvatomis, suteiktoms siekiant sukurti muitų sąjungą ar laisvos prekybos zoną, arba atsiradusioms sukūrus tokią sąjungą ar zoną;
- (b) lengvatomis, suteiktoms tam tikroms šalims pagal PPO taisykles ir kitus tarptautinius susitarimus, sudarančius palankias sąlygas besivystančioms šalims;
- (c) lengvatomis, suteiktoms pasienio šalims, siekiant palengvinti pasienio susisiekimą.

3. Pereinamuoju laikotarpiu, kuris pasibaigs po penkerių metų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo, 1 dalies nuostatos netaikomos I priede apibrėžtomis lengvatomis, kurias Tadžikistano Respublika taiko kitoms valstybėms, atsiradusioms suirus TSRS.

8 STRAIPSNIS

1. Šalys susitaria, kad laisvo prekių tranzito principas yra esminė sąlyga šio Susitarimo tikslams pasiekti.

Tuo tikslu kiekviena Šalis užtikrina prekių, kurių kilmės arba paskirties vieta yra kitos Šalies muitų teritorijoje, nevaržomą tranzitą savo teritorija ar per ją.

2. Šalys viena kitai taiko taisykles, nurodytas 1994 m. GATT V straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalyse.

3. Šiame straipsnyje pateiktos taisyklės nepažeidžia jokių kitų specialių taisyklių, dėl kurių Šalys yra susitarusios ir kurios taikomos konkrečioms sektoriams, visų pirma transporto sektoriui, ar produktams.

9 STRAIPSNIS

Nepažeisdama teisių ir įsipareigojimų, kylančių iš Šalis saistančių tarptautinių konvencijų dėl laikino prekių įvežimo, kiekviena Šalis visose kitose ją saistančiose šios srities tarptautinėse konvencijose nustatytais atvejais ir tvarka ir laikydamasi savo teisės aktų atleidžia kitą Šalį nuo importo muitų ir mokesčių už laikinai įvežamas prekes. Atsižvelgiama į aplinkybes, kuriomis atitinkama Šalis prisiėmė įsipareigojimus, kylančius iš tokių konvencijų.

10 STRAIPSNIS

1. Prekės, kurių kilmės šalis yra Tadžikistano Respublika, importuojamos į Bendriją netaikant jokių kiekybinių apribojimų ar lygiaverčių priemonių, nepažeidžiant šio Susitarimo 12, 15 ir 16 straipsnių nuostatų.
2. Prekės, kurių kilmės šalis yra Bendrija, importuojamos į Tadžikistaną netaikant jokių kiekybinių apribojimų ar lygiaverčių priemonių, nepažeidžiant šio Susitarimo 12, 15 ir 16 straipsnių nuostatų.

11 STRAIPSNIS

Šalys parduoda viena kitai prekes už rinkos kainą.

12 STRAIPSNIS

1. Jeigu tam tikro produkto importas į vienos iš Šalių teritoriją išauga tokia apimtimi arba tokiomis sąlygomis, kurios daro žalą arba sukelia grėsmę, kad gali būti daroma žala panašių ar betarpiškai konkurencingų produktų vietos gamintojams, pagal aplinkybes Bendrija arba Tadžikistano Respublika toliau nustatyta tvarka gali imtis atitinkamų priemonių.

2. Prieš imdamasi priemonių arba tais atvejais, kuriems taikoma 4 dalis, nedelsiant po to pagal aplinkybes Bendrija arba Tadžikistano Respublika pateikia Bendradarbiavimo tarybai visą susijusią informaciją, kad galima būtų rasti abiemis Šalims priimtina sprendimą, kaip numatyta XI antraštinėje dalyje.
3. Jeigu po konsultacijų per 30 dienų nuo kreipimosi į Bendradarbiavimo tarybą šalims nepavyksta susitarti dėl veiksmų, kurių turi būti imtasi situacijai ištaisyti, konsultacijų paprašiusi Šalis turi teisę apriboti atitinkamų produktų importą tokia apimtimi ir tokiam laikotarpiui, kokie yra būtini užkirsti kelią žalos atsiradimui ar žalos padarytiems nuostoliams atlyginti, arba įvesti kitas atitinkamas priemones.
4. Kritinėmis aplinkybėmis, kai dėl delsimo kyla pavojus patirti sunkiai atitaisomą žalą, Šalys gali imtis priemonių nepradėjusios konsultacijų, jeigu konsultacijos bus pasiūlytos tuojau pat po tų priemonių įvedimo.
5. Pasirinkdamos priemones pagal šį straipsnį, Šalys pirmenybę teikia toms priemonėms, kurios mažiausiai kliudo siekti šio Susitarimo tikslų.
6. Jokia šio straipsnio nuostata nepažeidžia ir niekaip kitaip neapriboja nė vienos iš Šalių teisės įvesti antidempingo ar kompensacinių priemonių pagal 1994 m. GATT VI straipsnį, Susitarimą dėl 1994 m. GATT VI straipsnio taikymo, Susitarimą dėl subsidijų ir kompensacinių priemonių ar atitinkamus vidaus teisės aktus.

13 STRAIPSNIS

Šalys įsipareigoja pagal aplinkybes tikslinti šio Susitarimo nuostatas dėl tarpusavio prekybos prekėmis, pirmiausia atsižvelgdamos į padėtį, susidarysiančią ateityje, Tadžikistano Respublikai įstojus į PPO. Bendradarbiavimo taryba gali pateikti rekomendacijas Šalims dėl patikslinimų, kurie, jei būtų priimti, Šalių gali būti pradėti taikyti tarpusavio susitarimu, laikantis atitinkamos jose galiojančios tvarkos.

14 STRAIPSNIS

Šis Susitarimas nesudaro kliūčių importo, eksporto ar tranzito draudimams ar apribojimams, pateisinamiems visuomenės dorovės, viešosios tvarkos, visuomenės saugumo, žmonių ir gyvūnų sveikatos ir gyvybės apsaugos ar augalų apsaugos, gamtinių išteklių apsaugos, meninės, istorinės ar archeologinės vertės turinčio nacionalinio turto apsaugos arba intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės apsaugos sumetimais, nei taisyklėms, susijusioms su auksu ir sidabru. Tačiau šie draudimai ar apribojimai neturi būti nei savavališkos diskriminacijos priemonė, nei paslėptas Šalių tarpusavio prekybos suvaržymas.

15 STRAIPSNIS

Prekyba tekstilės gaminiais, išvardytais kombinuotosios nomenklatūros 50–63 skyriuose, reglamentuojama atskiru dvišaliu susitarimu. Pasibaigus minėto susitarimo laikotarpiui, tekstilės gaminiai įtraukiami į šį Susitarimą.

16 STRAIPSNIS

Prekyba branduolinėmis medžiagomis vykdoma pagal Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties nuostatas. Jei reikia, ši prekyba reglamentuojama specialaus susitarimo, sudaromo tarp Europos atominės energijos bendrijos ir Tadžikistano Respublikos, nuostatomis.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

NUOSTATOS DĖL PREKYBOS IR INVESTICIJŲ

I SKYRIUS

NUOSTATOS DĖL DARBO

17 STRAIPSNIS

1. Pagal kiekvienoje valstybėje narėje taikomus įstatymus, sąlygas ir tvarką, Bendrija bei valstybės narės stengiasi užtikrinti, kad valstybės narės teritorijoje teisėtai nuolat gyvenantiems ir dirbantiems Tadžikistano Respublikos piliečiams taikomas darbo sąlygų, atlyginimo ar atleidimo iš darbo režimas nediskriminuotų jų pagal pilietybę, palyginti su tos valstybės narės piliečiais.
2. Pagal Tadžikistane taikomus įstatymus, sąlygas ir tvarką, Tadžikistano Respublika stengiasi užtikrinti, kad Tadžikistano teritorijoje teisėtai nuolat gyvenantiems ir dirbantiems valstybės narės piliečiams taikomas darbo sąlygų, atlyginimo ar atleidimo iš darbo režimas nediskriminuotų jų pagal pilietybę, palyginti su jos pačios piliečiais.

18 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimo taryba išnagrinėja, kaip galima pagerinti verslininkų darbo sąlygas, atsižvelgiant į tarptautinius Šalių įsipareigojimus, įskaitant nustatytuosius ESBK Bonos konferencijos dokumente.

19 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimo taryba teikia rekomendacijas dėl 17 ir 18 straipsnių įgyvendinimo.

II SKYRIUS

ĮMONIŲ ĮSISTEIGIMO IR VEIKLOS SĄLYGOS

20 STRAIPSNIS

1. Bendrija ir jos valstybės narės Tadžikistano įmonių įsisteigimui, kaip apibrėžta 22 straipsnio d punkte, taiko ne mažiau palankų režimą negu tas, kuris taikomas bet kurios trečiosios šalies įmonei.

2. Nepažeisdama II priede išvardytų išlygų Bendrija ir jos valstybės narės jų teritorijoje įsteigtų Tadžikistano įmonių dukterinių įmonių veiklai taiko ne mažiau palankų režimą negu tas, kuris taikomas bet kuriai Bendrijos įmonei.
3. Bendrija ir jos valstybės narės jų teritorijoje įsteigtų Tadžikistano įmonių filialų veiklai taiko ne mažiau palankų režimą negu tas, kuris taikomas bet kurios trečiosios šalies įmonės filialui.
4. Tadžikistano Respublika Bendrijos įmonių įsisteigimui, kaip apibrėžta 22 straipsnio d punkte, taiko ne mažiau palankų režimą negu tas, kuris taikomas Tadžikistano įmonėms arba bet kurios trečiosios šalies įmonėms, priklausomai nuo to, kuris yra palankesnis.
5. Tadžikistano Respublika jos teritorijoje įsteigtų Bendrijos įmonių dukterinių įmonių ar filialų veiklai taiko ne mažiau palankų režimą negu tas, kuris taikomas Tadžikistano įmonėms ar filialams arba bet kurios trečiosios šalies įmonėms ar filialams, priklausomai nuo to, kuris yra palankesnis.

21 STRAIPSNIS

1. 20 straipsnio nuostatos netaikomos oro, vidaus vandens kelių ir jūrų transportui.

2. Tačiau dėl veiklos, kuria užsiima laivininkystės įmonės teikdamos tarptautinio jūrų transporto paslaugas, įskaitant sudėtinį gabenimą, kurio dalį sudaro kelionė jūra, kiekviena Šalis leidžia kitos Šalies įmonėms jos teritorijoje užsiimti komercine veikla steigiant dukterines įmones ar filialus, kurių steigimui ir veiklai taikomos ne mažiau palankios sąlygos negu tos, kurios taikomos jos pačios įmonėms ar bet kurios trečiosios šalies įmonių dukterinėms įmonėms ar filialams, priklausomai nuo to, kurios yra palankesnės.

Tokiai veiklai, be kita ko, priskiriama:

- (a) jūrų transporto ir su tuo susijusių paslaugų rinkodara ir pardavimas užmezgus betarpiškus ryšius su klientais, pradedant kainos pasiūlymu ir baigiant sąskaitos pateikimu, nepriklausomai nuo to, ar šias paslaugas teikia ar siūlo pats paslaugų teikėjas ar paslaugų teikėjai, su kuriais paslaugos pardavėjas yra sudaręs nuolatinius verslo susitarimus;
- (b) bet kokių transporto ir su tuo susijusių paslaugų, įskaitant bet kokios rūšies vidaus transporto, ypač vidaus vandens kelių, autokelių ir geležinkelių transporto paslaugas, reikalingų kompleksinėms paslaugoms teikti, savarankiškas ar klientų pavedimu atliekamas pirkimas ir naudojamas jomis (bei perpardavimas savo klientams);
- (c) gabenimo, muitinės ar kitokių dokumentų, susijusių su gabenamų prekių kilme ir pobūdžiu, parengimas;

- (d) verslo informacijos teikimas bet kokiomis priemonėmis, įskaitant kompiuterizuotas informacines sistemas ir elektroninių duomenų mainus (laikantis visų nediskriminacinių apribojimų, taikomų elektroninėms ryšio priemonėms);
- (e) bet kokio verslo susitarimo su bet kuria vietoje įsisteigusia laivininkystės įmone sudarymas, įskaitant dalyvavimą įmonės akciniame kapitale ir vietoje samdomų darbuotojų paskyrimą (arba kaip numatyta atitinkamose šio Susitarimo nuostatose, kai darbuotojai užsieniečiai);
- (f) veiksmų atlikimas įmonių pavedimu, įplaukimo organizavimas ar krovinių perėmimas, kai to prireikia.

22 STRAIPSNIS

Šiame Susitarime:

- (a) Bendrijos įmonė arba Tadžikistano įmonė – tai įmonė, įsteigta atitinkamai pagal valstybės narės arba Tadžikistano Respublikos įstatymus, kurios registruota buveinė, centrinė administracija arba pagrindinė veiklos vieta yra atitinkamai Bendrijos arba Tadžikistano Respublikos teritorijoje. Tačiau jeigu įmonė, įsteigta pagal valstybės narės arba Tadžikistano Respublikos įstatymus, savo registruotą buveinę turi tik atitinkamai Bendrijos arba Tadžikistano Respublikos teritorijoje, tokia įmonė laikoma atitinkamai Bendrijos arba Tadžikistano įmone, jeigu jos veikla yra susieta faktiniais ir nenutrūkstamais ryšiais su atitinkamai vienos iš valstybių narių arba Tadžikistano Respublikos ekonomika.

- (b) įmonės dukterinė įmonė – tai įmonė, kurią faktiškai kontroliuoja pirmoji įmonė.
- (c) įmonės filialas – tai juridinio asmens teisių neturinti verslo vieta, turinti pastovumo požymių kaip patronuojančio subjekto padalinys, turinti vadovybę ir esanti materialiai aprūpinta turėti verslo santykių su trečiosiomis šalimis tokiu būdu, kad pastarosios, nors ir žinodamos, kad, prireikus, bus užtikrintas teisinis ryšys su patronuojančiu subjektu, kurio pagrindinė buveinė yra užsienyje, neprivalo derėtis tiesiogiai su patronuojančiu subjektu, bet gali sudaryti verslo sandorius verslo vietoje, kuri yra padalinys.
- (d) įsisteigimas – tai Bendrijos ar Tadžikistano įmonių, apibrėžtų a punkte, teisė imtis ūkinės veiklos steigiant dukterines įmones ir filialus atitinkamai Tadžikistano Respublikoje ar Bendrijoje.
- (e) veikla – tai ūkinės veiklos vykdymas.
- (f) ūkinė veikla – tai pramoninė, komercinė ir profesionali veikla.

Valstybių narių ar Tadžikistano Respublikos piliečiai, įsisteigę, atitinkamai, ne Bendrijoje ar Tadžikistano Respublikoje, ir laivininkystės įmonės, įsteigtos ne Bendrijoje ar Tadžikistano Respublikoje ir kontroliuojamos atitinkamai Bendrijos ar Tadžikistano Respublikos piliečių, užsiimamos tarptautinio jūrų transporto veikla, įskaitant sudėtinį gabenimą, kurio dalį sudaro kelionė jūra, taip pat gali naudotis šio skyriaus ir III skyriaus nuostatomis, jeigu jų laivai registruoti atitinkamai toje valstybėje narėje ar Tadžikistano Respublikoje pagal jų atitinkamus teisės aktus.

23 STRAIPSNIS

1. Neatsižvelgiant į jokiais kitas šio Susitarimo nuostatas, Šaliai neužkertamas kelias imtis priemonių vadovaujantis atsargumo sumetimais, įskaitant siekį apsaugoti investuotojus, indėlininkus, draudėjus ar finansinių paslaugų teikėją patikėtiniu paskyrusius asmenis, arba užtikrinti finansų sistemos vientisumą ir stabilumą. Kai tokios priemonės neatitinka šio Susitarimo nuostatų, jos nenaudojamos kaip būdas Šaliai išvengti savo įsipareigojimų pagal šį Susitarimą.
2. Jokia šio Susitarimo nuostata neaiškinama taip, kad iš Šalies būtų reikalaujama atskleisti informacijos, susijusios su atskirų klientų reikalais ir sąskaitomis, arba kokios nors valstybinių subjektų turimos slaptos ar patentuotos informacijos.
3. Šiame Susitarime finansinės paslaugos – tai III priede aprašyta veikla.

24 STRAIPSNIS

Šio Susitarimo nuostatos jokiai Šaliai nekliudo imtis priemonių, kurios būtinos, kad būtų užkirstas kelias pasinaudojant šio Susitarimo nuostatomis išvengti jos taikomų priemonių dėl trečiosios šalies patekimo į jos rinką.

25 STRAIPSNIS

1. Neatsižvelgiant į šios antraštinės dalies I skyriaus nuostatas, Bendrijos įmonė ar Tadžikistano įmonė, įsteigta atitinkamai Tadžikistano Respublikos arba Bendrijos teritorijoje, turi teisę įdarbinti arba pavesti vienai iš savo dukterinių įmonių ar filialų įdarbinti pagal įsisteigimo šalyje galiojančius teisės aktus atitinkamai Tadžikistano Respublikos ir Bendrijos teritorijoje darbuotojus, kurie yra atitinkamai Bendrijos valstybių narių ir Tadžikistano Respublikos piliečiai, jeigu tokie darbuotojai yra vadovaujantys darbuotojai, kaip tai apibrėžta 2 dalyje, ir jeigu juos įdarbina vien tik įmonės, dukterinės įmonės ar filialai. Tokiems darbuotojams leidimai nuolat gyventi ir dirbti išduodami tik tokio įdarbinimo laikotarpiui.

2. Vadovaujantys pirma minėtų įmonių (toliau šiame straipsnyje - „organizacijos“) darbuotojai yra „organizacijos viduje perkeliama asmenys“, kaip apibrėžta c punkte toliau nurodytose kategorijose, jeigu organizacija yra juridinis asmuo ir jeigu šie asmenys yra joje įdarbinti arba yra jos partneriai (išskyrus daugumą turinčius akcininkus) mažiausiai metus prieš tokį perkėlimą:

- (a) asmenys, kurie organizacijoje užima vyresniasias pareigas, visų pirma tiesiogiai vadovaujantys organizacijos valdymui, ir kuriems bendrąją veiklos kryptį nurodo arba kurių priežiūrą vykdo pirmiausia direktorių valdyba arba įmonės akcininkai ar jiems prilyginti subjektai, ir į kurių pareigas įeina:
- vadovavimas organizacijai arba jos departamentui ar padaliniui,
  - kitų kontroliuojančių, vadovujančių darbuotojų ar specialistų darbo priežiūra ir kontrolė,
  - įgaliojimai asmeniškai įdarbinti, atleisti arba rekomenduoti įdarbinti, atleisti, arba kiti su personalu susiję veiksmai.
- (b) asmenys, dirbantys organizacijoje ir disponuojantys ypatingomis žiniomis, turinčiomis esminę svarbą organizacijos veiklai, tyrimo įrenginiams, veiklos metodams arba vadovavimui. Tokių žinių įvertinimas gali, be tai organizacijai būdingų žinių, atspindėti aukšto lygio kvalifikaciją, susijusią su darbo ar veiklos rūšimi, reikalaujančia specialių techninių žinių, įskaitant narystę pripažintoje profesinėje organizacijoje.

- (c) „organizacijos viduje perkeliamas asmuo“ – tai fizinis asmuo, dirbantis Šalies teritorijoje esančioje organizacijoje ir laikinai perkeltas užsiimti ūkine veikla kitos Šalies teritorijoje; tokia organizacija privalo turėti pagrindinę savo veiklos vietą Šalies teritorijoje, o perkeliama turi būti į tos organizacijos dukterinę įmonę ar filialą, faktiškai užsiimančią panašia ūkine veikla kitos Šalies teritorijoje.

26 STRAIPSNIS

1. Šalys visomis savo išgalėmis vengia imtis bet kokių priemonių ar veiksmų, kurie labiau suvaržytų viena kitos įmonių įsisteigimo ir veiklos sąlygas palyginti su padėtimi, buvusia prieš pasirašant šį Susitarimą.
2. Šio straipsnio nuostatos nepažeidžia 34 straipsnio nuostatų: situacijos, kurioms taikomas 34 straipsnis, reglamentuojamos vien tik to straipsnio nuostatomis.
3. Vadovaudamasi partnerystės ir bendradarbiavimo dvasia ir atsižvelgdama į 40 straipsnio nuostatas Tadžikistano Respublikos vyriausybė informuoja Bendriją apie savo ketinimus siūlyti naujus teisės aktus ar priimti naujas nuostatas, kurios gali labiau suvaržyti Bendrijos įmonių dukterinių įmonių ar filialų įsisteigimo ir veiklos Tadžikistano Respublikoje sąlygas palyginti su padėtimi, buvusia prieš pasirašant šį Susitarimą. Bendrija gali paprašyti Tadžikistano Respublikos perduoti jai tokių teisės aktų ar nuostatų projektus ir pradėti konsultacijas dėl tokių projektų.

4. Jei Tadžikistano Respublikos priimti nauji teisės aktai ar nuostatos labiau suvaržytų Tadžikistano Respublikoje įsteigtų Bendrijos įmonių dukterinių įmonių ir filialų veiklos sąlygas palyginti su padėtimi, buvusia prieš pasirašant šį Susitarimą, tokie teisės aktai ar nuostatos trejus metus nuo atitinkamo teisės akto įsigaliojimo netaikomi toms dukterinėms įmonėms ir filialams, kurie atitinkamo teisės akto įsigaliojimo metu jau buvo įsteigti Tadžikistano Respublikoje.

III SKYRIUS

TARPVALSTYBINIS PASLAUGŲ TEIKIMAS TARP BENDRIJOS IR TADŽIKISTANO RESPUBLIKOS

27 STRAIPSNIS

1. Pagal šio skyriaus nuostatas šalys įsipareigoja imtis būtinų priemonių skatinti palaiapsniui augančias tarpvalstybines paslaugas, kurias teikia Bendrijos ir Tadžikistano įmonės, įsisteigę šalyje, kuri nėra asmenų, kuriems tos paslaugos skirtos, šalis, atsižvelgdamos į paslaugų sektorių išplėtojimą abiejose šalyse.
2. Bendradarbiavimo taryba teikia būtinas rekomendacijas dėl 1 dalies įgyvendinimo.

28 STRAIPSNIS

Šalys bendradarbiauja siekdamas Tadžikistano Respublikoje sukurti pagal rinkos dėsnius veikiantį paslaugų sektorių.

29 STRAIPSNIS

1. Šalys įsipareigoja veiksmingai taikyti nevaržomo ir komerciniais pagrindais paremto dalyvavimo tarptautinėje jūrų rinkoje ir eisme principą:
  - (a) minėtoji nuostata nepažeidžia teisių ir įsipareigojimų, kuriuos nustato Jungtinių Tautų laivų konferencijos kodeksas, tiek, kiek šis Kodeksas taikytinas vienai ar kitai šio Susitarimo šaliai. Konferencijoje nenumatytos linijos gali laisvai konkuruoti su konferencijos nustatytais linijomis, jeigu tai vyksta sąžiningos konkurencijos ir komerciniais pagrindais.
  - (b) Šalys patvirtina savo pasiryžimą laikytis laisvos konkurencijos principo prekiaujant sausais biriais ir skystais piltiniais krovniais.
2. Taikydamos 1 dalyje nustatytus principus, šalys:
  - (a) šiam Susitarimui įsigaliojus, netaiko jokių krovinių pasidalijimo nuostatų, sutartų dvišalėse bet kurios Bendrijos šalies narės ir buvusios Tarybų Sąjungos sutartyse;

- (b) į būsimas dvišales sutartis su trečiosiomis šalimis neįtraukia krovinio pasidalijimo straipsnių, išskyrus tuos išskirtinius atvejus, kai kurios nors šio Susitarimo šalies laivininkystės bendrovės antraip netektų efektyvios galimybės prekybai į atitinkamą trečiąją šalį ir iš jos;
- (c) uždraudžia krovinio pasidalijimo susitarimus būsimose dvišalėse sutartyse dėl sausų biriųjų ir skystų piltinių krovinių prekybos;
- (d) šiai sutarčiai įsigaliojus, panaikina visas vienašales priemones, administracines, technines ir kitas kliūtis, kurios gali turėti varžantį ar diskriminuojantį poveikį laisvam paslaugų teikimui tarptautiniame jūrų transporte.

3. Kiekviena šalis, *inter alia*, suteikia kitos šalies piliečių ar bendrovių eksploatuojamiems laivams ne mažiau palankų statusą negu tas, kurį turi jos pačios laivai, naudojantis tarptautiniais prekybos uostais, uostų infrastruktūra ir pagalbinėmis jūrų paslaugomis uostuose, taip pat taikant susijusius mokesčius ir rinkliavas, muitinių procedūras ir skiriant krantines bei priemones pakrauti ir iškrauti.

30 STRAIPSNIS

Siekiant užtikrinti koordinuotą transporto tarp šalių plėtrą, atitinkančią jų komercines reikmes, įsigaliojus šiai sutarčiai, šalys gali aptarti ir sudaryti konkrečias sutartis dėl bendro naudojimosi rinkta ir gabenimo keliais, geležinkeliais, vidaus vandenų keliais ir, jei reikia, oro transportu paslaugų teikimo sąlygų.

IV SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

31 STRAIPSNIS

1. Šios antraštinės dalies nuostatų taikymas gali būti ribojamas remiantis viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar žmonių sveikatos sumetimais.
2. Jos netaikomos veiklai, kuri Šalių teritorijoje, nors ir retai, yra susijusi su valstybinės valdžios įgyvendinimu.

32 STRAIPSNIS

Taikant šią antraštinę dalį, jokia šio Susitarimo nuostata nekliudo Šalims taikyti savo įstatymų ir taisyklių, reglamentuojančių fizinių asmenų įvažiavimą, buvimą, darbą, darbo sąlygas ar įsisteigimą ir paslaugų teikimą, jeigu jų laikydamosi, Šalys netaiko jų taip, kad jų galiojimas panaikintų arba pablogintų privalumus, kuriuos kuri nors Šalis įgyja pagal konkrečias šio Susitarimo nuostatas. Minėtoji nuostata nekliudo taikyti 31 straipsnį.

33 STRAIPSNIS

II, III ir IV skyrių nuostatos taip pat taikomos įmonėms, kurias bendrai kontroliuoja ir išimtinai valdo Tadžikistano įmonės ir Bendrijos įmonės.

34 STRAIPSNIS

Likus vienam mėnesiui iki atitinkamų įsipareigojimų pagal Bendrąjį susitarimą dėl prekybos paslaugomis (GATS) įsigaliojimo dienos kiekvienos iš Šalių kitai Šaliai pagal šį Susitarimą suteiktas statusas dėl sektorių ir priemonių, kurioms taikomas GATS, jokių atveju negali būti palankesnis negu tas, kurį pirmoji Šalis suteikia pagal GATS nuostatas, taikant šią sąlygą kiekvienam paslaugų sektoriui, antriniam sektoriui ir teikimo būdui.

35 STRAIPSNIS

Siekiant II, III ir IV skyrių tikslų neatsižvelgiama į sąlygas, kurias Bendrija, jos valstybės narės ar Tadžikistano Respublika suteikia pagal savo įsipareigojimus, įtrauktus į ekonominės integracijos susitarimus, sudarytus pagal GATS V straipsnio principus.

36 STRAIPSNIS

1. Didžiausio palankumo statusas, suteikiamas pagal šios antraštinės dalies nuostatas, netaikomas mokesčių lengvatoms, kurias Šalys teikia arba suteiks ateityje, remdamosi dvigubo apmokestinimo išvengimo arba kitais susitarimais dėl mokesčių.
2. Jokia šios antraštinės dalies nuostata negali būti aiškinama taip, kad būtų trukdoma Šalims priimti ar įgyvendinti kokias nors priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią vengti mokesčių ar jų nemokėti, remiantis dvigubo apmokestinimo išvengimo ir kitų susitarimų dėl mokesčių nuostatomis arba vidaus mokesčių teisės aktais.
3. Jokia šios antraštinės dalies nuostata negali būti aiškinama taip, kad užkirstų kelią valstybėms narėms arba Tadžikistano Respublikai, taikant atitinkamas savo mokesčių teisės aktų nuostatas, išskirti mokesčių mokėtojus, esančius nelygiavertėje padėtyje, ypač dėl jų gyvenamosios vietos.

37 STRAIPSNIS

Nepažeidžiant 24 straipsnio, jokia šio Susitarimo II, III ir IV skyrių nuostata neaiškinama taip, kad pagal ją būtų suteikiama teisė:

- atitinkamai valstybių narių ar Tadžikistano Respublikos piliečiams įvažiuoti į, atitinkamai, Tadžikistano Respublikos ar Bendrijos teritoriją ar joje būti turint kokį nors statusą, visų pirma, įmonės akcininko ar partnerio, arba jos vadovo ar darbuotojo, arba paslaugų teikėjo ar gavėjo;
- Tadžikistano įmonių dukterinėms įmonėms ar filialams Bendrijoje Bendrijos teritorijoje įdarbinti ar leisti įdarbinti Tadžikistano Respublikos piliečius;
- Bendrijos įmonių dukterinėms įmonėms ar filialams Tadžikistano Respublikoje Tadžikistano teritorijoje įdarbinti ar leisti įdarbinti valstybių narių piliečius;
- Tadžikistano įmonėms ar Tadžikistano įmonių dukterinėms įmonėms ar filialams Bendrijoje siųsti Tadžikistano piliečius pagal laikino įdarbinimo sutartis veikti kitų asmenų vardu ir jiems kontroliuojant;
- Bendrijos įmonėms ar Bendrijos įmonių dukterinėms įmonėms ar filialams Tadžikistane siųsti darbuotojus, kurie yra valstybių narių piliečiai, pagal laikino įdarbinimo sutartis.

V SKYRIUS

EINAMIEJI MOKĖJIMAI IR KAPITALAS

38 STRAIPSNIS

1. Šalys įsipareigoja leisti atlikti laisvai konvertuojama valiuta visus einamosios sąskaitos mokėjimų balanso mokėjimus tarp Bendrijos ir Tadžikistano Respublikos rezidentų, susijusius su prekių, paslaugų ir asmenų judėjimu ir atliekamus pagal šio Susitarimo nuostatas.
2. Šiam Susitarimui įsigaliojus, atliekant mokėjimų balanso operacijas kapitalo sąskaitose, užtikrinamas laisvas kapitalo judėjimas, susijęs su tiesioginėmis investicijomis į įmones, kurios yra įsteigtos pagal priimančios šalies įstatymus, ir investicijomis, kurios atliekamos pagal II skyriaus nuostatas, taip pat su šių investicijų likvidavimu bei repatrijavimu ir bet koku iš to gautu pelnu.
3. Nepažeidžiant 2 dalies ar 5 dalies, šiam Susitarimui įsigaliojus, Šalys neįveda jokių naujų užsienio valiutos keitimo suvaržymų, taikomų kapitalo judėjimui ir su juo susijusiems einamiesiems mokėjimams tarp Bendrijos ir Tadžikistano Respublikos rezidentų, o į egzistuojančius susitarimus neturi būti įtraukiama didesnių suvaržymų.

4. Šalys konsultuojasi viena su kita, siekdamos palengvinti tų formų kapitalo, kurios neminimos 2 dalyje, judėjimą tarp Bendrijos ir Tadžikistano Respublikos, kad būtų skatinama siekti šio Susitarimo tikslų.

5. Kalbant apie šio straipsnio nuostatas, kol Tadžikistano valiuta taps visiškai konvertuojama, kaip tai apibrėžta Tarptautinio valiutos fondo (TVF) steigimo sutarties VIII straipsnyje, Tadžikistano Respublika išimtiniais atvejais gali taikyti tokios apimties valiutos keitimo suvaržymus, susijusius su trumpalaikių ir vidutinės trukmės finansinių kreditų teikimu ar ėmimu, kokios apimties suvaržymai taikomi Tadžikistano Respublikai už tokių kreditų teikimą ir yra leidžiami pagal TVF nustatytą Tadžikistano Respublikos statusą. Tadžikistano Respublika tuos suvaržymus taiko nediskriminacine tvarka. Jie taikomi tokia tvarka, kad kuo mažiau kliudytų vykdyti šį Susitarimą. Tadžikistano Respublika skubiai informuoja Bendradarbiavimo tarybą apie tokių priemonių įvedimą ir apie bet kokius jų pakeitimus.

6. Nepažeidžiant 1 ir 2 dalių, kai, išimtiniais atvejais, dėl kapitalo laisvo judėjimo tarp Bendrijos ir Tadžikistano atsiranda ar gali atsirasti rimtų sunkumų Bendrijoje ar Tadžikistano Respublikoje vykdyti valiutų keitimo kurso politiką ar pinigų politiką, atitinkamai Bendrija ar Tadžikistano Respublika gali imtis apsauginių priemonių dėl kapitalo judėjimo tarp Bendrijos ir Tadžikistano Respublikos ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui, jeigu tokių priemonių būtina reikia.

VI SKYRIUS

INTELEKTINĖS, PRAMONINĖS IR KOMERCINĖS NUOSAVYBĖS APSAUGA

39 STRAIPSNIS

1. Pagal šio straipsnio ir IV priedo nuostatas Tadžikistano Respublika ir toliau gerina intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių apsaugą, kad iki penktųjų šio Susitarimo galiojimo metų pabaigos užtikrintų tokią apsaugos lygį, kuris būtų panašus į Bendrijoje egzistuojantį lygį, įskaitant ir veiksmingas tokių teisių užtikrinimo priemones.
2. Iki penktųjų šio Susitarimo galiojimo metų pabaigos Tadžikistano Respublika prisijungia prie daugiašalių konvencijų dėl intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių, nurodytų IV priedo 1 dalyje, kurių šalys yra valstybės narės, ar kurios *de facto* taikomos valstybėse narėse pagal atitinkamas tų konvencijų nuostatas. Kai tik įmanoma, Bendrija teiks pagalbą įgyvendinant šią nuostatą.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

TEISINIS BENDRADARBIAVIMAS

40 STRAIPSNIS

1. Šalys pripažįsta, kad svarbi Tadžikistano Respublikos ir Bendrijos tarpusavio ekonominių ryšių stiprinimo sąlyga yra esamų ir būsimų Tadžikistano Respublikos teisės aktų suderinimas su Bendrijos teisės aktais. Tadžikistano Respublika stengiasi užtikrinti, kad jos teisės aktai palaipsniui būtų suderinti su Bendrijos teisės aktais.
2. Visų pirma turi būti suderinti šių sričių teisės aktai: muitinės teisė, įmonių teisė, bankininkystės ir kitų finansinių paslaugų įstatymai, įstatymai dėl įmonių finansinės atskaitomybės ir mokesčių, intelektinės nuosavybės, darbuotojų saugos darbo vietose, konkurencijos taisyklių, įskaitant visus susijusius klausimus ir tvarką, reglamentuojančią prekybą, viešųjų pirkimų, žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatos ir gyvybės, aplinkos apsaugos, vartotojų apsaugos, netiesioginio apmokestinimo, techninių taisyklių ir standartų, branduolinių medžiagų, transporto ir elektroninės komunikacijos.
3. Bendrija teikia Tadžikistano Respublikai šioms priemonėms įgyvendinti reikalingą techninę pagalbą, kuri gali būti:
  - specialistų mainai,

- išankstinės informacijos, ypač susijusios su atitinkamais teisės aktais, teikimas,
  - seminarų organizavimas,
  - teisės aktų projektus rengiančių ir juos įgyvendinančių darbuotojų mokymas,
  - pagalba verčiant atitinkamų sektorių Bendrijos teisės aktus.
4. Šalys susitaria išnagrinėti būdus, kaip suderintai taikyti savo atitinkamus konkurencijos įstatymus tais atvejais, kai tai turi įtakos jų tarpusavio prekybai.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

SOCIALINIS IR EKONOMINIS BENDRADARBIAVIMAS

41 STRAIPSNIS

1. Bendrija ir Tadžikistano Respublika vykdo ekonominį bendradarbiavimą, kuriuo siekiama prisidėti prie ekonomikos reformos ir atsigavimo proceso ir Tadžikistano Respublikos tvarios plėtros. Toks bendradarbiavimas abiejų Šalių naudai stiprina esamus ekonominius ryšius.

2. Remiantis tvarios ir darnios socialinės plėtros reikalavimais numatomos politinės ir kitos priemonės Tadžikistano Respublikoje pradėti ekonomines ir socialines reformas bei ekonominės sistemos restruktūrizaciją; tose priemonėse taip pat visiškai atsižvelgiama į aplinkos apsaugos sumetimus ir į kovą su skurdu.
3. Tuo tikslu didžiausias dėmesys bendradarbiaujant pirmiausia sutelkiamas į ekonominę ir socialinę plėtrą, žmonių išteklių plėtrą, pagalbą įmonėms (įskaitant privatizavimą, investicijas ir finansinių paslaugų plėtrą), žemės ūkį ir maisto sektorių (įskaitant ir maisto saugą), vandentvarką, energetiką (įskaitant hidroenergetiką), civilinę branduolinę saugą, sveikatą ir kovą su skurdu, transportą, pašto paslaugas, elektronines komunikacijas, turizmą, aplinkos apsaugą, tarpvalstybinę veiklą ir regioninį bendradarbiavimą.
4. Ypatingas dėmesys skiriamas priemonėms, kurios gali stimuliuoti Tadžikistano Respublikos ekonominį potencialą ir regioninį bendradarbiavimą.
5. Jei reikia, ekonominis ir kitų formų bendradarbiavimas, numatytas šiame Susitarime, gali būti remiamas Bendrijos teikiama technine pagalba, atsižvelgiant į atitinkamą Bendrijos Tarybos reglamentą, taikomą techninei pagalbai nepriklausomose valstybėse, preliminarioje programoje dėl Bendrijos techninės pagalbos Centrinėje Azijoje suderintus prioritetus ir jos taikymą Tadžikistano Respublikoje bei nustatytą jos koordinavimo ir teikimo tvarką. Tadžikistano Respublika taip pat gali naudotis kitomis Bendrijos programomis pagal Tarybos priimtus atitinkamus reglamentus.

42 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas prekių ir paslaugų prekybos srityje

Šalys bendradarbiauja siekdamos užtikrinti, kad Tadžikistano Respublikos tarptautinė prekyba vyktų pagal PPO taisykles. Tuo tikslu Bendrija teikia Tadžikistano Respublikai techninę pagalbą.

Toks bendradarbiavimas visų pirma vyksta tam tikrose srityse, tiesiogiai susijusiose su prekybos supaprastinimu, ypač siekiant padėti Tadžikistano Respublikai suderinti savo įstatymus ir kitus teisės aktus su PPO taisyklėmis ir kuo greičiau įvykdyti įstojimo į šią organizaciją sąlygas. Šioms sritims priskiriama:

- prekybos politikos ir su prekyba susijusių klausimų, įskaitant mokėjimų ir kliringo mechanizmus, formulavimas,
- atitinkamų teisės aktų rengimas.

43 STRAIPSNIS

Pramoninis bendradarbiavimas

1. Bendradarbiavimu visų pirma siekiama skatinti:
  - abiejų Šalių ūkio subjektų, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, tarpusavio verslo ryšių plėtrą,
  - Bendrijos dalyvavimą remiant Tadžikistano Respublikos pastangas restruktūrizuoti savo pramonę,
  - valdymo tobulinimą,
  - pramonės produktų kokybės gerinimą ir derinimą su tarptautiniais standartais,
  - gamybos ir perdirbimo našumo plėtrą žaliavų sektoriuje,
  - tinkamų prekybos taisyklių ir praktinių procedūrų, taip pat ir produktų rinkodaros, plėtrą,
  - aplinkos apsaugą,
  - karinio-pramoninio komplekso konversiją,
  - darbuotojų mokymą.

2. Šio straipsnio nuostatos nekliudo įgyvendinti įmonėms taikomas Bendrijos konkurencijos taisyklės.

44 STRAIPSNIS

Investicijų skatinimas ir apsauga

1. Atsižvelgiant į Bendrijos ir valstybių narių atitinkamas galias ir kompetenciją, bendradarbiavimu siekiama sukurti vidaus ir užsienio investicijoms palankų klimatą, ypač sudarant geresnes investicijų apsaugos, kapitalo pervedimo ir keitimosi informacija apie investavimo galimybes sąlygas.

2. Visų pirma bendradarbiavimu siekiama:

- sudaryti, kai reikia, valstybių narių ir Tadžikistano Respublikos susitarimus dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo,
- sukurti palankias sąlygas užsienio investicijoms į Tadžikistano ekonomiką skatinti,
- nustatyti stabilius ir tinkamus verslo reglamentavimo įstatymus ir sąlygas bei keistis informacija apie investicijų srityje taikomus įstatymus, nuostatus ir administracines procedūras,
- keistis informacija apie investavimo galimybes, *inter alia*, rengiant prekių mugės, parodas, prekių savaites ir kitus renginius.

45 STRAIPSNIS

Viešieji pirkimai

Šalys bendradarbiauja plėtodamos sąlygas sudaryti prekių ir paslaugų įsigijimo sutartis remiantis atvirumo ir konkurencijos principais, visų pirma, skelbiant konkursus.

46 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas standartų ir atitikties įvertinimo srityje

1. Šalių tarpusavio bendradarbiavimas skatina orientavimąsi į tarptautiniu mastu nustatytus kriterijus, principus ir gaires, kuriomis vadovaujamosi metrologijos, standartų ir atitikties įvertinimo srityje, taip palengvina pažangą siekiant abipusio pripažinimo atitikties įvertinimo srityje, taip pat gerina Tadžikistano produktų kokybę.

2. Tuo tikslu Šalys stengiasi bendradarbiauti techninės pagalbos projektuose, kurie:
  - skatina tinkamą bendradarbiavimą su šiose srityse besispecializuojančiomis organizacijomis ir institucijomis,
  - skatina naudoti Bendrijos techninius reglamentus ir taikyti europinius atitikties įvertinimo standartus bei tvarką,
  - leidžia keistis patirtimi ir technine informacija kokybės valdymo srityje.

47 STRAIPSNIS

Kalnakasybos ir žaliavų sektorius

1. Šalys siekia padidinti investicijų į kalnakasybą ir žaliavas bei prekybos jomis apimtį, įskaitant ir spalvotuosius metalus.
2. Bendradarbiaujant didžiausias dėmesys visų pirma sutelkiamas į šias sritis:
  - keitimąsi informacija apie įvykius kalnakasybos ir spalvotųjų metalų sektoriuose;
  - teisinės bendradarbiavimo bazės sukūrimą;

- prekybos reikalus;
- teisinių ir kitokių priemonių aplinkos apsaugos srityje priėmimą ir taikymą;
- mokymus;
- saugą kalnakasybos pramonėje.

48 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas mokslo ir technologijų srityje

1. Šalys skatina bendradarbiavimą civiliniams tikslams skirtų tyrimų ir taikomosios veiklos srityje abipusės naudos principais ir, atsižvelgiant į turimus išteklius bei laikantis intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės teisių atitinkamo lygio veiksmingos apsaugos reikalavimų, pakankamas galimybes naudotis atitinkamomis savo programomis.
2. Bendradarbiavimas mokslo ir technologijų srityje apima:
  - keitimąsi moksline ir technine informacija,
  - bendrus tyrimus ir taikomąją veiklą,
  - mokomąją veiklą ir mobilumo programas abiejų Šalių mokslininkams, tyrinėtojams ir specialistams, dalyvaujantiems tyrimuose ir taikomojoje veikloje.

Kai toks bendradarbiavimas įgauna švietimo ir (arba) mokymo veiklos formų, jis turi vykti pagal 49 straipsnio nuostatas.

Šalys abipusiu susitarimu gali vykdyti kitų formų bendradarbiavimą mokslo ir technologijų srityje.

Užsiimant tokia bendradarbiavimo veikla ypatingas dėmesys skiriamas perkeliant tuos mokslininkus, inžinierius, tyrinėtojus ir specialistus, kurie dalyvauja ar dalyvavo kuriant ar (ir) gaminant masinio naikinimo ginklus.

3. Šiame straipsnyje numatytas bendradarbiavimas įgyvendinamas pagal atskirus susitarimus, kurie turi būti suderėti ir sudaryti kiekvienos Šalies nustatyta tvarka, ir kuriuose, be kita ko, pateikiamos atitinkamos nuostatos dėl intelektinių, pramoninių ir komercinių teisių.

49 STRAIPSNIS

Švietimas ir mokymas

1. Šalys bendradarbiauja siekdamas Tadžikistano Respublikoje pakelti bendrojo išsilavinimo ir profesinių įgūdžių lygį tiek valstybiniame, tiek privačiame sektoriuje.

2. Bendradarbiaujant didžiausias dėmesys visų pirma sutelkiamas į šias sritis:
- aukštojo mokslo ir mokymo sistemų Tadžikistano Respublikoje atnaujinimą, įskaitant ir aukštojo mokslo įstaigų bei aukštojo mokslo diplomų sertifikavimo sistemą;
  - valstybinio ir privataus sektoriaus vadovų ir valstybės tarnautojų mokymus prioritetinėse srityse, kurios bus nustatytos;
  - švietimo įstaigų tarpusavio bei švietimo įstaigų ir įmonių bendradarbiavimą;
  - mokytojų, absolventų, administratorių, jaunų mokslininkų ir tyrinėtojų bei jaunų žmonių judėjimo galimybes;
  - mokymo atitinkamose Europos studijų institucijose rėmimą;
  - Bendrijos kalbų mokymą;
  - konferencijų vertėjų žodžiu tolesnis mokymas po mokyklos baigimo;
  - žurnalistų mokymą;
  - mokytojų mokymą;

3. Galimas vienos Šalies dalyvavimas atitinkamose kitos Šalies švietimo ir mokymo srities programose galėtų būti svarstomas atitinkama jų nustatyta tvarka ir po to, jei reikia, remiantis Tadžikistano Respublikos dalyvavimo Bendrijos programoje TEMPUS patirtimi kuriama institucinė bazė ir bendradarbiavimo planai.

50 STRAIPSNIS

Žemės ūkis ir agropramoninis sektorius

Bendradarbiavimo šioje srityje tikslas yra vykdyti žemės ūkio ir jo struktūrų reformą, modernizuoti, privatizuoti ir restruktūrizuoti Tadžikistano Respublikos žemės ūkį, gyvulininkystę bei agropramoninį ir paslaugų sektorius bei plėtoti vidaus ir užsienio rinkas Tadžikistano produktams aplinkos apsaugą užtikrinančiomis sąlygomis ir atsižvelgiant į būtinybę pagerinti maisto produktų tiekimo patikimumą ir plėtoti agropramoninį kompleksą bei žemės ūkio produktų perdirbimą ir platinimą. Šalys taip pat siekia laipsniškai suderinti Tadžikistano standartus su Bendrijos techniniais reglamentais dėl pramonės ir žemės ūkio gaminamų maisto produktų, įskaitant ir higienos bei fitosanitarijos standartus.

51 STRAIPSNIS

Energetika

1. Bendradarbiaujama pagal rinkos ekonomikos ir Europos energetikos chartijos principus, Europoje vykstant laipsniškai energetikos rinkų integracijai.
2. Bendradarbiaujant daugiausia dėmesio skiriama, *inter alia*, energetikos politikos formulavimui ir plėtrai. Bendradarbiaujama, be visų kitų, ir šiose srityse:
  - energetikos sektoriaus valdymo ir reglamentavimo gerinimo, laikantis rinkos ekonomikos principų;
  - energijos tiekimo gerinimo, įskaitant tiekimo saugumą, ekonomiškai ir aplinkai saugiu būdu;
  - energijos taupymo ir energijos efektyvumo bei Energetikos chartijos protokolo dėl energijos efektyvumo ir su tuo susijusių aplinkos apsaugos aspektų įgyvendinimo skatinimo;
  - energetikos infrastruktūros modernizavimo;
  - energetikos technologijų tiekiant ir galutinai vartojant visų rūšių energiją tobulinimo;

- valdymo ir specialaus rengimo energetikos sektoriuje;
- energetikos medžiagų ir produktų transportavimo ir tranzito;
- kompleksinių institucinių, teisinių, mokestinių ir kitų sąlygų, reikalingų didėjančiai energijos prekybai ir investicijoms skatinti, sudarymo;
- hidroenergetikos išteklių ir kitų atsinaujinančios energijos šaltinių plėtros.

3. Šalys keičiasi svarbia informacija apie investicijų į energetikos sektorių projektus, ypač apie tuos, kurie susiję su energijos išteklių gamyba ir naftotiekių bei dujotiekių ar kitų energetikos produktų transportavimo priemonių statyba ir atnaujinimu. Ypatingą dėmesį jos skiria bendradarbiavimui dėl investicijų į energetikos sektorių ir jų reglamentavimo būdo. Jos bendradarbiauja siekdamos kuo veiksmingiau įgyvendinti IV antraštinės dalies ir 44 straipsnio nuostatas, kiek tai susiję su investicijomis į energetikos sektorių.

52 STRAIPSNIS

Aplinka ir sveikata

1. Atsižvelgdamos į Europos energetikos chartiją, 1993 m. balandžio Liucernos konferencijos ir 1995 m. spalio Sofijos konferencijos pareiškimus, bei atsižvelgdamos į Energetikos chartijos sutartį, ypač į jos 19 straipsnį, ir į Energetikos chartijos protokolą dėl energijos efektyvumo ir su tuo susijusių aplinkos apsaugos aspektų Šalys plečia ir stiprina savo bendradarbiavimą aplinkos ir žmonių sveikatos srityje.
2. Bendradarbiaujant siekiama saugoti aplinką ir kovoti su visų rūšių tarša, o visų pirma bendradarbiaujama šiose srityse:
  - veiksmingos taršos lygio kontrolės ir aplinkos būklės vertinimo; informacijos apie aplinkos būklę sistemos,
  - kovos su vietine, regionine ir tarpvalstybine oro ir vandens tarša,
  - ekologinių sistemų atkūrimo,
  - tvarios, našios ir aplinkos apsaugos požiūriu efektyvios energijos gamybos ir naudojimo,
  - pramonės įrenginių saugumo,

- cheminių medžiagų klasifikacijos ir saugaus jų tvarkymo,
- vandens kokybės,
- atliekų apimtys mažinimo, perdirbimo ir saugaus šalinimo, Bazelio konvencijos įgyvendinimo, kai ji bus pasirašyta,
- žemės ūkio, dirvos erozijos ir cheminės taršos poveikio aplinkai,
- miškų apsaugos,
- biologinės įvairovės išsaugojimo, saugomų zonų ir subalansuoto biologinių išteklių naudojimo ir valdymo,
- žemėtvarkos, įskaitant statybas ir miestų planavimą,
- ekonominių ir fiskalinių priemonių naudojimo,
- visuotinių klimato pokyčių,
- švietimo ir informuotumo apie aplinką,
- Espoo konvencijos dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste įgyvendinimo, kai ji bus pasirašyta.

3. Bendradarbiavimas, visų pirma, vyksta:

- sudarant veiksmų planus nelaimių ir kitų kritinių situacijų atvejams,
- keičiantis informacija ir specialistais, įskaitant informaciją apie švarių technologijų perdavimą ir saugų bei aplinkos apsaugos požiūriu pagrįstą biotechnologijų naudojimą ir šiose srityse dirbančius specialistus,
- atliekant bendrą tiriamąją veiklą,
- derinant įstatymus pagal Bendrijos standartus,
- bendradarbiaujant regionų lygmenyje, įskaitant bendradarbiavimą Europos aplinkosaugos agentūroje ir tarptautiniame lygmenyje,
- plėtojant strategijas, ypač susijusias su visuotiniais ir klimato klausimais, taip pat siekiant tvarios plėtros,
- atliekant poveikio aplinkai tyrimus.

4. Šalys stengiasi išplėtoti savo bendradarbiavimą žmonių sveikatos klausimais, ypač teikdamos techninę pagalbą užkrečiamų ligų prevencijai ir kovai su jomis bei motinų ir mažų vaikų apsaugai.

53 STRAIPSNIS

Transportas

Šalys plėtoja ir skatina savo bendradarbiavimą transporto srityje.

Šiuo bendradarbiavimu, *inter alia*, siekiama restruktūrizuoti ir modernizuoti Tadžikistano Respublikos transporto sistemas ir tinklus; plėtoti ir užtikrinti, jei reikia, transporto sistemų suderinamumą, siekiant sukurti labiau visuotinę transporto sistemą; nustatyti ir parengti prioritetinius projektus ir stengtis pritraukti jiems įgyvendinti reikalingų investicijų.

Visų pirma bendradarbiaujama:

- modernizuojant kelių transporto, geležinkelių, uostų ir oro uostų valdymą;
- modernizuojant ir plėtojant geležinkelius, vandens kelius, automobilių kelius, oro uostų ir oro navigacijos infrastruktūrą ir pagalbines navigacijos priemones, įskaitant bendros svarbos pagrindinių automobilių kelių ir pirma išvardytų transporto rūšių transeuropinių linijų, visų pirma susijusių su projektu TRACECA, modernizavimą,
- skatinant ir plėtojant sudėtinį gabenimą,
- skatinant bendras tyrimų ir taikomosios veiklos programas,

- rengiant teisinę ir institucinę politikos plėtojimo ir įgyvendinimo, taip pat ir transporto sektoriaus privatizavimo, bazę
- supaprastinant tvarką visų formų transportui regione.

54 STRAIPSNIS

Elektroninės komunikacijos ir pašto paslaugos

Tiek, kiek leidžia jų atitinkamos galios ir kompetencija, Šalys plečia ir stiprina bendradarbiavimą šiose srityse:

- elektroninių komunikacijų ir pašto paslaugų sektoriaus plėtros politikos ir gairių nustatymo,
- tarifų politikos ir elektroninių komunikacijų bei pašto paslaugų rinkodaros principų plėtros,
- technologijų ir žinių perdavimo, ypač dėl Europos techninių standartų ir sertifikavimo sistemų,
- elektroninių komunikacijų ir pašto paslaugų projektų rengimo skatinimo ir investicijų skatinimo,

- elektroninių komunikacijų ir pašto paslaugų veiksmingumo ir kokybės gerinimo, be visų kitų priemonių taip pat liberalizuojant antrinių sektorių veiklą,
- pažangaus elektroninių komunikacijų taikymo, ypač elektroninio lėšų pervedimo srityje,
- telekomunikacijų tinklų valdymo ir jų optimizavimo,
- tinkamos norminės bazės elektroninių komunikacijų ir pašto paslaugoms teikti ir radijo dažnių spektrui naudoti sudarymo,
- mokymo dirbti elektroninių komunikacijų ir pašto paslaugų srityje rinkos sąlygomis.

55 STRAIPSNIS

Finansinės paslaugos ir fiskalinės institucijos

1. Bendradarbiaujant, visų pirma, siekiama sudaryti lengvesnes sąlygas Tadžikistano Respublikai dalyvauti visuotinai priimtose tarpusavio atsiskaitymų sistemose. Pagrindinė techninė pagalba skiriama:

- akcijų ir vertybinių popierių rinkai sukurti,

- bankų paslaugoms plėtoti, bendrai kreditų išteklių rinkai plėtoti ir Tadžikistano Respublikai į visuotinai priimtas tarpusavio atsiskaitymų sistemas įtraukti,
- draudimo paslaugoms plėsti, kurios, *inter alia*, sukurtų palankią bazę Bendrijos įmonėms dalyvauti kuriant bendras įmones Tadžikistano Respublikos draudimo sektoriuje, taip pat eksporto kreditų draudimui plėtoti.

Šiuo bendradarbiavimu, visų pirma, prisidedama prie Šalių tarpusavio ryšių finansinių paslaugų sektoriuje plėtros skatinimo.

2. Šalys bendradarbiauja Tadžikistano Respublikoje plėtojant fiskalinę sistemą ir fiskalines institucijas. Šis bendradarbiavimas apima keitimąsi informacija ir patirtimi apie fiskalinius reikalus ir fiskalinę politiką rengiančių ir įgyvendinančių darbuotojų mokymą.

56 STRAIPSNIS

Įmonių restruktūrizacija ir privatizacija

Pripažindamos, kad privatizacija turi esminės svarbos tvariam ekonomikos atsigavimui, Šalys susitaria bendradarbiauti plėtojant būtiną institucinę, teisinę ir metodinę bazę. Ypatingas dėmesys skiriamas tam, kad privatizacija vyktų tvarkingai ir skaidriai, taip pat tam, kad investicijų politikos srityje vyktų informacijos ir patirties mainai bei būtų užtikrintas tinkamas mokymas.

Techninė pagalba, visų pirma, numatyta:

- tolesnei institucinės bazės plėtrai Tadžikistano Respublikos vyriausybėje, siekiant padėti apibrėžti ir valdyti privatizacijos procesą;
- tolesnei Tadžikistano Respublikos vyriausybės privatizacijos strategijos plėtrai, įskaitant teisinę bazę, ir įgyvendinimo mechanizmams;
- rinkos ekonomika paremtiems žemės naudojimo ir naudojimosi teisės sprendimams skatinti;
- privatizacijai dar neparengtoms įmonėms restruktūrizuoti;
- privačių įmonių plėtrai, ypač mažųjų ir vidutinių įmonių sektoriuje;
- investicinių fondų plėtrai.

Šiuo bendradarbiavimu siekiama padėti skatinti Bendrijos investicijas į Tadžikistano Respubliką.

57 STRAIPSNIS

Regionų plėtra

1. Šalys stiprina bendradarbiavimą regionų plėtros ir žemėtvarkos srityje.
2. Tuo tikslu jos skatina nacionalines, regionines ir vietos valdžios institucijas keistis informacija apie regionų ir žemėtvarkos politiką ir apie regionų politikos formulavimo metodus ypatingai pabrėžiant neturtingų zonų plėtrą.

Jos taip pat skatina tiesioginius atitinkamų regionų ir valstybinių organizacijų, atsakingų už regionų planavimą, tarpusavio ryšius, *inter alia*, tam, kad būtų keičiamasi informacija apie regionų plėtros skatinimo priemones.

58 STRAIPSNIS

Socialinis bendradarbiavimas

1. Šalys plėtoja tarpusavio bendradarbiavimą sveikatos ir darbo saugos srityje, *inter alia*, siekdamos kelti darbuotojų sveikatos ir darbo saugos lygį.

Bendradarbiaujant, visų pirma:

- šviečiama ir mokoma sveikatos ir darbo saugos klausimais, ypatingą dėmesį skiriant didelės rizikos veiklos sritims,
- plėtojant ir skatinant prevencines priemones, skirtas kovai su profesinėmis ligomis ir kitais profesiniais negalavimais,
- vykdant didžiausios nelaimingų atsitikimų rizikos prevenciją ir tvarkant nuodingąsias chemines medžiagas,
- atliekant tyrimus, kuriais siekiama išplėsti informaciją ir žinias apie darbo aplinką ir darbuotojų sveikatos apsaugą bei darbo saugą.

2. Bendradarbiaujant užimtumo klausimais, visų pirma teikiama techninė pagalba:

- darbo rinkai optimizuoti,

- įdarbinimo ir konsultacijų darbo paieškos klausimais paslaugoms modernizuoti,
- restruktūrizacijos programoms planuoti ir valdyti,
- vietinio užimtumo plėtrai skatinti,
- keistis informacija apie lankstaus įdarbinimo programas, įskaitant programas, skatinančias individualią veiklą ir verslumą.

3. Šalys skiria ypatingą dėmesį bendradarbiavimui socialinės apsaugos sferoje, ypač bendradarbiavimui planuojant ir įgyvendinant socialinės apsaugos reformas Tadžikistano Respublikoje.

Šiomis reformomis siekiama Tadžikistano Respublikoje išplėtoti rinkos ekonomikoms būdingus apsaugos metodus, jos vykdomos visomis socialinės apsaugos kryptimis.

59 STRAIPSNIS

Turizmas

Šalys plečia ir plėtoja tarpusavio bendradarbiavimą, visų pirma:

- skatinant turizmo verslą,

- didinant informacijos srautą,
- perduodant praktinę patirtį,
- tiriant bendros veiklos galimybes,
- užtikrinant oficialių turizmo įstaigų tarpusavio bendradarbiavimą, taip pat rengiant reklaminę medžiagą,
- vykdant turizmo plėtros mokymus.

60 STRAIPSNIS

Mažosios ir vidutinės įmonės

1. Šalys siekia plėtoti ir stiprinti mažąsias ir vidutines įmones (MVI) bei jų ryšius ir tarpusavio bendradarbiavimą Bendrijoje ir Tadžikistano Respublikoje.
2. Bendradarbiaujant taip pat teikiama ir techninė pagalba, ypač šiose srityse:
  - mažosioms ir vidutinėms įmonėms skirtos teisinės bazės kūrimo;

- atitinkamos infrastruktūros kūrimo MVĮ remti, skatinti MVĮ tarpusavio ryšius ir verslo bendradarbiavimą Tadžikistano Respublikoje ir už jos ribų, bei MVĮ mokymo, kaip gauti finansavimą;
- mokymo rinkodaros, apskaitos ir produktų kokybės kontrolės srityje.

61 STRAIPSNIS

Informacija ir ryšiai

Šalys remia modernių informacijos tvarkymo metodų plėtrą, įskaitant žiniasklaidos priemones, ir skatina veiksmingus abipusius informacijos mainus. Pirmenybė teikiama programoms, skirtoms suteikti plačiajai visuomenei pagrindinės informacijos apie Bendriją ir Tadžikistano Respubliką, įskaitant, kai galima, prieigą prie duomenų bazių laikantis visų intelektinės nuosavybės gynimo teisių.

62 STRAIPSNIS

Vartotojų apsauga

Šalys pradeda glaudžiai bendradarbiauti, kad suderintų savo vartotojų apsaugos sistemas. Šis bendradarbiavimas gali apimti keitimąsi informacija apie įstatymų leidžiamąjį darbą ir institucines reformas, nuolatinių abipusio informavimo apie pavojingus produktus sistemų sukūrimą, vartotojams teikiamos informacijos, ypač apie siūlomų gaminių ir paslaugų kainas ir savybes, gerinimą, vartotojų interesus ginančių atstovų keitimosi nuomonėmis plėtojimą, vartotojų apsaugos politikų suderinamumo didinimą ir seminarų bei mokymų organizavimą.

63 STRAIPSNIS

Muitai

1. Bendradarbiavimo tikslas yra užtikrinti, kad būtų laikomasi visų numatytų nuostatų dėl prekybos ir sąžiningos prekybos, ir pasiekti, kad Tadžikistano Respublikos muitų sistema būtų suderinta su Bendrijos muitų sistema.
2. Bendradarbiavimas, visų pirma, apima:
  - informacijos mainus,

- darbo metodų tobulinimą,
- kombinuotosios nomenklatūros ir vieno bendro administracinio dokumento įdiegimą,
- gabenamų prekių patikrinimo ir formalumų supaprastinimą,
- paramą diegiant modernias informacines muitinių sistemas,
- seminarų ir mokymų organizavimą.

Prireikus teikiama techninė pagalba.

3. Nepakenkiant kitam šiame Susitarime ir pirmiausia jo VIII antraštinėje dalyje numatytam bendradarbiavimui, Šalių administracinių institucijų tarpusavio pagalba muitinės veiklos srityje teikiama pagal protokolo, pridėto prie šio Susitarimo, nuostatas.

64 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas statistikos srityje

Bendradarbiaujant šioje srityje siekiama išplėtoti veiksmingą statistikos sistemą, kuri teiktų patikimus statistinius duomenis, kurie yra būtini remiant ir kontroliuojant socialinės ir ekonominės reformos procesą, ir kurie padeda Tadžikistano Respublikoje plėstis privačiam verslui.

Šalys bendradarbiauja ypač šiose srityse:

- Tadžikistano statistikos sistemos pritaikymo tarptautiniams metodams, standartams ir klasifikacijai,
- statistinės informacijos mainų,
- ekonominėms reformoms atlikti ir valdyti reikalingų statistinių makroekonominių ir mikroekonominių duomenų teikimo.

Tuo tikslu Bendrija teikia techninę pagalbą Tadžikistano Respublikai.

65 STRAIPSNIS

Ekonomikos mokslas

Šalys skatina socialinių ir ekonominių reformų procesą ir ekonomikos politikos koordinavimą bendradarbiaudamos gerinant supratimą apie jų ūkio pagrindus ir ekonominės politikos formavimą bei įgyvendinimą rinkos ekonomikoje. Tuo tikslu Šalys keičiasi informacija apie makroekonominius laimėjimus ir perspektyvas.

Bendrija teikia techninę pagalbą, skirtą:

- padėti Tadžikistano Respublikai vykdyti ekonomikos reformą teikiant specialistų konsultacijas ir techninę pagalbą,
- skatinti ekonomistų tarpusavio bendradarbiavimą, kad būtų paspartintas ekonomikos politikos projektų praktinių žinių perdavimas ir plačiai skleidžiami politikos tyrimų duomenys;
- padidinti Tadžikistano Respublikos sugebėjimus rengti ekonominius modelius.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS SRITYSE, SUSIJUSIOSE SU DEMOKRATIJA IR ŽMOGAUS TEISĖMIS

66 STRAIPSNIS

Šalys bendradarbiauja visais klausimais, susijusiais su demokratinių institucijų kūrimu ir stiprinimu, ypač tų, kurios būtinos teisinei valstybei stiprinti, ir žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių apsauga pagal tarptautinės teisės ir ESBO principus.

Šis bendradarbiavimas apima techninės pagalbos programas, skirtas padėti, inter alia, rengti atitinkamus teisės aktus ir kitas nuostatas bei jas įgyvendinti; teismų sistemos veikimui; valstybės vykdomo teisingumo klausimais; ir rinkimų sistemos veikimui. Kai būtina, jos apima mokymus. Šalys skatina savo nacionalinės, regioninės valdžios ir teismo institucijų, savo parlamentarų ir nevyriausybinų organizacijų tarpusavio kontaktus.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS NETEISĖTOS VEIKLOS PREVENCIJOS SRITYJE IR NELEGALIOS IMIGRACIJOS PREVENCIJOS IR KONTROLĖS SRITYJE

67 STRAIPSNIS

Šalys užmezga bendradarbiavimą, siekdamas užkirsti kelią neteisėtai veiklai, t.y.:

- neteisėtai veiklai ekonomikos srityje, įskaitant korupciją;
- neteisėtiems sandoriams dėl prekybos įvairiomis prekėmis, įskaitant pramonės atliekas, neteisėtai prekybai ginklais;
- padirbinėjimui.

Bendradarbiavimas pirmiau išvardytose srityse vyksta rengiant dvišales konsultacijas ir glaudžiai derinant veiksmus. Techninė ir administracinė pagalba, visų pirma, teikiama:

- nacionalinės teisės aktams neteisėtos veiklos prevencijos srityje rengti;
- informacijos centrams kurti;
- institucijų, dirbančių neteisėtos veiklos prevencijos srityje, veiksmingumui didinti;
- darbuotojams mokyti ir tyrimų infrastruktūrai plėtoti;
- abiem Šalims priimtinioms kovos su neteisėta veikla priemonėms rengti.

68 STRAIPSNIS

Pinigų plovimas

1. Šalys sutinka, kad būtina stengtis ir bendradarbiauti tam, kad būtų užkirstas kelias naudoti jų finansines sistemas plaunant pajamas, gautas iš kriminalinės veiklos bendrai, ir ypač dėl iš prekybos narkotikais.
2. Bendradarbiavimas šioje srityje apima administracinę ir techninę pagalbą, siekiant sukurti tinkamas sąlygas kovai su pinigų plovimu, lygiavertes toms, kurias šioje srityje nustatė Bendrija ir kiti tarptautiniai forumai, ypač Finansinių veiksmų darbo grupė (FATF).

69 STRAIPSNIS

Kova su narkotikais

Pagal savo įgaliojimus ir kompetenciją Šalys bendradarbiauja siekdamas, kad didėtų politinės veiklos ir priemonių veiksmingumas ir efektyvumas kovojant su neteisėta narkotinių priemonių ir psichotropinių medžiagų gamyba, tiekimu ir prekyba, įskaitant ne pagal paskirtį naudojamų cheminių prototipų prevenciją, taip pat narkotikų poreikio prevencijos ir mažinimo skatinimą. Kontroliuojant cheminius prototipus ir kitas pagrindines medžiagas, naudojamas neteisėtai narkotinių priemonių ir psichotropinių medžiagų gamybai, šis bendradarbiavimas grindžiamas Bendrijos ir kitų suinteresuotų tarptautinių institucijų, pavyzdžiui, Cheminių produktų darbo grupės, patvirtintais standartais. Bendradarbiavimas šioje srityje paremtas abipusėmis Šalių konsultacijomis ir glaudžia tikslų ir priemonių koordinacija įvairiose su kova su narkotikais susijusiose srityse.

70 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas migracijos klausimais

1. Šalys dar kartą patvirtina svarbą, kurią jos skiria bendram migracijos srautų tarp jų teritorijų valdymui. Siekdamas stiprinti bendradarbiavimą, jos užmezga visapusišką dialogą visais su migracija susijusiais klausimais, įskaitant nelegalią imigraciją ir prekybą žmonėmis, taip pat įtraukia migracijos klausimus į regionų, iš kurių vyksta migracija, socialinės ir ekonominės plėtros nacionalines strategijas.

2. Bendradarbiavimas grindžiamas konkrečių poreikių įvertinimu, kuris atliekamas Šalims tarpusavyje konsultuojantis, ir vyksta pagal galiojančius Bendrijos ir nacionalinius teisės aktus. Bendradarbiaujant didžiausias dėmesys skiriamas:

- (a) esminėms migracijos priežastims;
- (b) rengti ir įgyvendinti nacionalinės teisės aktus ir praktinę tvarką, skirtą tarptautinei apsaugai užtikrinti, kad būtų laikomasi 1951 m. Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso ir jos 1967 m. protokolo bei visų kitų susijusių regioninių ar tarptautinių dokumentų nuostatų ir „negrąžinimo“ principo;
- (c) leidimo įvažiuoti taisyklėms, taip pat asmenų, kuriems leista įvažiuoti, statusui, vienodoms sąlygoms, taikomoms šalyje gyvenantiems ne jos piliečiams ir jų integracijai, teisėtų migrantų švietimui ir mokymui bei priemonėms, nukreiptoms prieš rasizmą ir ksenofobiją;
- (d) rengti veiksmingą nelegalios imigracijos ir prekybos žmonėmis prevencijos politiką, taip pat tirti, kokiais būdais kovoti su nusikalstamomis prekeivių žmonėmis organizacijomis ir kaip apsaugoti tokios prekybos aukas;
- (e) neteisėtai šalies teritorijoje gyvenančių asmenų grąžinimui humaniškomis ir kilniomis sąlygomis, įskaitant jų savanoriško grįžimo skatinimą, bei jų readmisijai pagal 3 dalį;
- (f) vizų sričiai, bendro intereso klausimams;

(g) sienų kontrolės sričiai, klausimams, susijusiems su organizavimu, mokymu, geriausia praktika ir kitomis veiklos priemonėmis bei, jei reikia, įranga, tuo pat metu atsižvelgiant į tokios įrangos dvigubos paskirties galimybę.

3. Bendradarbiaudamos nelegalios imigracijos prevencijos ir kontrolės srityje, Šalys taip pat susitaria priimti savo nelegalius migrantus. Tuo tikslu:

- Tadžikistano Respublika sutinka priimti savo piliečius, neteisėtai esančius Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje, tai valstybei pareikalavus ir be jokių kitokių formalumų;
- ir kiekviena Europos Sąjungos valstybė narė sutinka priimti savo piliečius, neteisėtai esančius Tadžikistano Respublikos teritorijoje, pastarajai pareikalavus ir be jokių kitokių formalumų.

Europos Sąjungos valstybės narės ir Tadžikistano Respublika minėtais tikslais išduos savo piliečiams atitinkamus asmens tapatybės dokumentus.

Šalys susitaria sudaryti, jei to pareikalaus viena iš jų ir per kuo trumpesnę laikotarpį, susitarimą, reglamentuojantį Tadžikistano Respublikos ir Europos Sąjungos valstybių narių konkrečius readmisijos įsipareigojimus, įskaitant įsipareigojimą priimti kitų šalių piliečius ir asmenis be pilietybės.

Šiuo tikslu „Šalys“ – tai Europos bendrija, bet kuri iš jos valstybių narių ir Tadžikistano Respublika.

71 STRAIPSNIS

Kova su terorizmu

Šalys dar kartą patvirtina kovos su terorizmu svarbą ir pagal tarptautines konvencijas ir atitinkamus savo teisės aktus ir kitas nuostatas bendradarbiauja teroro aktų prevencijos ir sustabdymo srityje. Visų pirma jos bendradarbiauja:

- visiškai įgyvendindamos Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos 1373 rezoliuciją ir kitas Jungtinių Tautų rezoliucijas, konvencijas bei kitus tarptautinius dokumentus, susijusius su šia sritimi;
- pagal tarptautinius ir nacionalinius įstatymus keisdamosi informacija apie teroristų grupuotes ir jų tiekimo tinklus;
- ir keisdamosi nuomonėmis apie kovos su terorizmu priemones ir metodus, įskaitant technines sritis ir mokymus, ir keisdamosi terorizmo prevencijos patirtimi.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS

KULTŪRINIS BENDRADARBIAVIMAS

72 STRAIPSNIS

Šalys įsipareigoja plėtoti, skatinti ir remti kultūrinį bendradarbiavimą. Esant reikalui, Bendrijos arba vienos ar daugiau jos valstybių narių kultūrinio bendradarbiavimo programos gali būti bendradarbiavimo objektas, taip pat gali būti plėtojama kita abiejų Šalių interesus atitinkanti veikla.

X ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSINIS BENDRADARBIAVIMAS

73 STRAIPSNIS

Siekdama įgyvendinti šio Susitarimo tikslus ir laikydamosi 74, 75 ir 76 straipsnių reikalavimų, Bendrija teikia Tadžikistano Respublikai laikiną finansinę pagalbą techninės pagalbos dotacijų forma.

74 STRAIPSNIS

Ši finansinė pagalba teikiama pagal TACIS programą ir atitinkamą Bendrijos Tarybos reglamentą. Tadžikistano Respublikai taip pat gali būti teikiama kitų rūšių Bendrijos pagalba pagal šalies poreikius. Ypatingas dėmesys skiriamas pagalbos sutelkimui, pagalbos priemonių koordinavimui ir įvairių rūšių Bendrijos humanitarinės, atstatymo ir plėtros pagalbos sąsajoms. Į Bendrijos programas įtraukiama kova su skurdu.

75 STRAIPSNIS

Bendrijos finansinės pagalbos tikslai ir sritys yra nustatomi indikacinėje programoje, aprašančioje prioritetus, nustatytus bendru Bendrijos ir Tadžikistano Respublikos sutarimu atsižvelgiant į Tadžikistano Respublikos poreikius, jos sektorių galimybes panaudoti pagalbą ir reformos pažangą. Apie tai Šalys informuoja Bendradarbiavimo tarybą.

76 STRAIPSNIS

Siekdamos optimaliai panaudoti turimus išteklius, Šalys glaudžiai koordinuoja Bendrijos teikiamą techninę pagalbą su kitų šaltinių, pavyzdžiui, valstybių narių, kitų šalių ir tarptautinių organizacijų, pavyzdžiui, Tarptautinio rekonstrukcijos ir plėtros banko ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko teikiama pagalba.

XI ANTRAŠTINĖ DALIS

INSTITUCINĖS, BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

77 STRAIPSNIS

Pagal šį Susitarimą įkuriama Bendradarbiavimo taryba, kuri prižiūri, kaip įgyvendinamas šis Susitarimas. Bendradarbiavimo taryba susitinka reguliariai ministrų lygiu jos pačios nustatytu periodiškumu, ir ne rečiau kaip kartą per dvejus metus. Ji nagrinėja visus svarbius klausimus, susijusius su šiuo Susitarimu, ir visus kitus dvišalius ar tarptautinius abi puses dominančius klausimus, kad būtų pasiekti šio Susitarimo tikslai. Abipusiu Šalių susitarimu Bendradarbiavimo taryba taip pat gali teikti atitinkamas rekomendacijas.

78 STRAIPSNIS

1. Bendradarbiavimo tarybą sudaro Europos Sąjungos Tarybos nariai bei Europos Bendrijų Komisijos nariai ir Tadžikistano Respublikos vyriausybės nariai.
2. Bendradarbiavimo taryba nustato savo darbo tvarkos taisykles.
3. Bendradarbiavimo tarybai paeiliui pirmininkauja Bendrijos atstovas ir Tadžikistano Respublikos vyriausybės narys.

79 STRAIPSNIS

1. Bendradarbiavimo tarybai atlikti savo pareigas padeda Bendradarbiavimo komitetas, kurį sudaro Europos Sąjungos Tarybos narių bei Europos Bendrijų Komisijos narių atstovai ir Tadžikistano Respublikos vyriausybės atstovai, paprastai vyresniųjų pareigūnų lygmenyje. Bendradarbiavimo komitetui paeiliui pirmininkauja Bendrija ir Tadžikistano Respublika.

Savo darbo tvarkos taisyklėse Bendradarbiavimo taryba apibrėžia Bendradarbiavimo komiteto pareigas, kuriose numatomas ir Bendradarbiavimo tarybos posėdžių rengimas, ir komiteto veiklos tvarka.

2. Bendradarbiavimo taryba gali deleguoti visas savo galias ar jų dalį Bendradarbiavimo komitetui, kuris užtikrina veiklos tęstinumą tarp Bendradarbiavimo tarybos posėdžių.

80 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimo taryba gali nuspręsti įkurti bet kokį kitą specialų komitetą ar įstaigą, kuri gali jai padėti atlikti savo pareigas, ir nustato tokių komitetų ar įstaigų sudėtį ir pareigas bei jų veiklos tvarką.

81 STRAIPSNIS

Nagrinėdama kokį nors klausimą pagal šį Susitarimą, susijusį su nuostata, kurioje daroma nuoroda į vieną iš PPO steigimo sutarčių straipsnių, Bendradarbiavimo taryba kiek galima labiau atsižvelgia į to straipsnio aiškinimą, kurį paprastai pateikia PPO narės.

82 STRAIPSNIS

Įkuriamas Parlamentinis bendradarbiavimo komitetas. Tai yra Tadžikistano parlamento ir Europos Parlamento narių forumas, kuriame jie susitinka ir keičiasi nuomonėmis, įskaitant su politiniu dialogu susijusiais klausimais parlamentiniame lygyje. Jis susitinka savo paties nustatytu periodiškumu.

83 STRAIPSNIS

1. Parlamentinį bendradarbiavimo komitetą sudaro Europos Parlamento nariai ir Tadžikistano parlamento nariai.
2. Parlamentinis bendradarbiavimo komitetas nustato savo darbo tvarkos taisykles.

3. Parlamentiniam bendradarbiavimo komitetui pagal jo darbo tvarkos taisyklių nuostatas paeiliui pirmininkauja Europos Parlamentas ir Tadžikistano parlamentas.

84 STRAIPSNIS

Parlamentinis bendradarbiavimo komitetas gali pareikalauti iš Bendradarbiavimo tarybos svarbios informacijos apie šio Susitarimo įgyvendinimą, o Taryba pateikia prašomą informaciją Komitetui.

Parlamentinis bendradarbiavimo komitetas informuojamas apie Bendradarbiavimo tarybos rekomendacijas.

Parlamentinis bendradarbiavimo komitetas gali teikti rekomendacijas Bendradarbiavimo tarybai.

85 STRAIPSNIS

1. Pagal šį Susitarimą kiekviena Šalis įsipareigoja užtikrinti, kad kitos Šalies fiziniai ir juridiniai asmenys nebus diskriminuojami palyginti su savaisiais piliečiais, suteikiant jiems galimybę kreiptis į kompetentingus Šalių teismus ir administracinius organus, kad apginti savo asmenines bei turtines teises, įskaitant intelektinės, industrinės ir komercinės nuosavybės apsaugos teises.

2. Neviršydamos savo atitinkamų galių ir kompetencijos, Šalys:

- skatina patvirtinti arbitražo tvarką, kuria būtų sprendžiami ginčai, kylantys dėl Bendrijos ir Tadžikistano Respublikos ūkio subjektų sudarytų prekybos ir bendradarbiavimo sandorių;
- susitaria, kad tuo atveju, kai ginčas pateikiamas spręsti arbitražui, kiekviena ginčo šalis gali, jei kitaip nenumatyta šalių pasirinktos arbitražo vietos taisyklėse, pasirinkti savo arbitražą nepriklausomai nuo jo pilietybės, ir kad pirmininkaujantis trečiasis arbitras arba vienintelis arbitras gali būti trečiosios šalies pilietis;
- rekomenduoja savo ūkio subjektams tarpusavio susitarimu pasirinkti jų sutartims taikytiną teisę;
- skatina taikyti arbitražo taisykles, kurias parengė Jungtinių Tautų Tarptautinės prekybos teisės komisija (UNCITRAL), ir kreiptis į arbitražą bet kurioje valstybėje, prisijungusioje prie Konvencijos dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo, pasirašytos 1958 m. birželio 10 d. Niujorke.

86 STRAIPSNIS

Jokia šio Susitarimo nuostata neužkerta Šaliai kelio neviršijant savo atitinkamų galių ir kompetencijos imtis kokių nors priemonių:

- (a) kurias ji laiko reikalingomis tam, kad būtų neleista atskleisti informacijos pakenkiant jos esminiams saugumo interesams;
- (b) susijusių su ginklų, amunicijos ar karinių medžiagų gamyba ar prekyba, arba su gynybos tikslams būtinais tyrimais, taikomąja veikla ar gamyba, jeigu šios priemonės nepablogina produktų, neturinčių specialios karinės paskirties, konkurencijos sąlygų;
- (c) kurias ji laiko esminėmis savo saugumui kilus rimtiems vidaus neramumams, turintiems įtakos teisėtvarkos palaikymui, karo metu ar kilus rimtai tarptautinei įtampai, grėšiančiai karu, ar vykdant prisiimtus įsipareigojimus palaikyti taiką ir tarptautinį saugumą;
- (d) kurias ji laiko būtinomis vykdant tarptautinius įsipareigojimus dvigubos paskirties pramoninių prekių ir technologijų kontrolės srityje.

87 STRAIPSNIS

1. Šio Susitarimo galiojimo srityse ir nepažeidžiant jokių jame pateiktų specialių nuostatų:
  - priemonėse, kurias Tadžikistano Respublika taiko Bendrijai, negali būti jokios valstybių narių, jų piliečių ar įmonių diskriminacijos;
  - priemonėse, kurias Bendrija taiko Tadžikistano Respublikai, negali būti jokios Tadžikistano Respublikos piliečių, bendrovių ar įmonių diskriminacijos.
2. 1 dalies nuostatos nepažeidžia Šalių teisės taikyti atitinkamas jų mokesčių teisės aktų nuostatas mokesčių mokėtojams, kurių padėtis dėl jų gyvenamosios vietos nėra vienoda.

88 STRAIPSNIS

1. Kiekviena Šalis gali kreiptis į Bendradarbiavimo tarybą dėl bet kokio ginčo, susijusio su šio Susitarimo taikymu ar aiškinimu.
2. Bendradarbiavimo taryba gali išspręsti ginčą pateikdama rekomendaciją.

3. Jeigu ginčo neįmanoma išspręsti šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka, bet kuri Šalis gali informuoti kitą apie taikintojo paskyrimą; tokiu atveju kita Šalis per du mėnesius turi paskirti antrąjį taikintoją. Taikant šią tvarką Bendrija ir valstybės narės laikomos viena ginčo šalimi.

Bendradarbiavimo taryba paskiria trečiąjį taikintoją.

Taikintojų rekomendacijos priimamos balsų dauguma. Šalys neprivalo laikytis tokių rekomendacijų.

89 STRAIPSNIS

Šalys susitaria tinkamais kanalais nedelsiant pradėti konsultacijas, kai to paprašo kuri nors Šalis, kad aptartų bet kurią klausimą, susijusį su šio Susitarimo aiškinimu ar įgyvendinimu ir kitus svarbius Šalių tarpusavio ryšių klausimus.

Šio straipsnio nuostatos neturi jokios įtakos 12, 88 ir 94 straipsniams ir jų nepažeidžia.

Bendradarbiavimo taryba gali nustatyti ginčų sprendimo tvarkos taisykles.

90 STRAIPSNIS

Pagal šį Susitarimą Tadžikistano Respublikai taikomos sąlygos jokių atveju neturi būti palankesnės už tas, kurias valstybės narės taiko viena kitai.

91 STRAIPSNIS

Šiame Susitarime sąvoka „Šalis“ reiškia Tadžikistano Respubliką ir Bendriją arba valstybes nares, ar Bendriją ir valstybes nares pagal jų atitinkamas galias.

92 STRAIPSNIS

Tuo atveju, kai klausimams, kuriems taikomas šis Susitarimas, taikoma Europos energetikos chartijos sutartis ir jos protokolai, pastaroji Sutartis ir protokolai nuo jų įsigaliojimo taikomi tokiems klausimams, tačiau tik tokia apimtimi, kokia juose numatyta.

93 STRAIPSNIS

Šis Susitarimas sudaromas pradiniam dešimties metų laikotarpiui. Po to Susitarimas kasmet automatiškai pratęsiamas, jeigu nė viena Šalis prieš šešis mėnesius iki jo galiojimo laikotarpio pabaigos raštu neįspėja kitos Šalies apie Susitarimo denonsavimą.

94 STRAIPSNIS

1. Šalys imasi visų bendrų ar specialių priemonių savo įsipareigojimams pagal šį Susitarimą įvykdyti. Jos užtikrina, kad būtų pasiekti šiame Susitarime nustatyti tikslai.
2. Jeigu kurios nors Šalies nuomone kita Šalis neįvykdė įsipareigojimo pagal šį Susitarimą, ji gali imtis atitinkamų priemonių. Prieš imdamasi tokių veiksmų, išskyrus ypatingos skubos atvejus, ji pateikia Bendradarbiavimo tarybai visą svarbią informaciją, reikalingą padėčiai nuodugniai iširti, kad būtų rastas Šalims priimtinas sprendimas.

Pasirenkant tokias priemones, pirmenybė turėtų būti teikiama toms priemonėms, kurios mažiausiai kliudo veikti pagal Susitarimą. Apie minėtas priemones turi būti nedelsiant informuojama Bendradarbiavimo taryba, jei to pareikalauja kita Šalis.

95 STRAIPSNIS

I, II, III ir IV priedai kartu su protokolu yra sudėtinė šio Susitarimo dalis.

96 STRAIPSNIS

Kol pagal šį Susitarimą nėra pasiektos vienodos teisės, šis Susitarimas neturi įtakos teisėms, kurias asmenys ir ūkio subjektai turi pagal esamus tarpusavio susitarimus, privalomus vienai ar daugiau valstybių narių ir Tadžikistano Respublikai, išskyrus Bendrijos kompetencijai priklausančias sritis ir nepažeidžiant valstybių narių įsipareigojimų, kylančių iš šio Susitarimo jų kompetencijos srityse.

97 STRAIPSNIS

Šis Susitarimas taikomas teritorijose, kuriose taikomos Europos bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartys pagal tose Sutartyse nustatytas sąlygas, ir Tadžikistano Respublikos teritorijoje.

98 STRAIPSNIS

Europos Sąjungos Tarybos generalinis sekretorius yra šio Susitarimo depozitaras.

99 STRAIPSNIS

Šio Susitarimo originalas, kurio visi tekstai anglų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, latvių, lenkų, lietuvių, olandų, portugalų, prancūzų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų, vokiečių ir tadžikų kalbomis yra autentiški, deponuojamas pas Europos Sąjungos Tarybos generalinį sekretorių.

100 STRAIPSNIS

Šalys šį Susitarimą patvirtina savo pačių nustatyta tvarka.

Šis Susitarimas įsigalioja pirmą antrojo mėnesio dieną po tos dienos, kurią Šalys pranešė Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui apie pirmojoje pastraipoje minėtų procedūrų užbaigimą.

Šiam Susitarimui įsigaliojus, visais klausimais, susijusiais su Tadžikistano Respublikos ir Bendrijos tarpusavio ryšiais, jis pakeičia Europos ekonominės bendrijos ir Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos susitarimą dėl prekybos ir ekonominio bei komercinio bendradarbiavimo, pasirašytą 1989 m. gruodžio 18 d. Briuselyje.

101 STRAIPSNIS

Jeigu iki tol, kol bus užbaigtos visos šiam Susitarimui įsigaliooti būtinos procedūros, tam tikrų šio Susitarimo dalių nuostatos įsigalioja sudarius Bendrijos ir Tadžikistano Respublikos laikinąjį susitarimą. Šalys susitaria, kad tokiu atveju sąvoka „šio Susitarimo įsigaliojimo data“ reiškia Laikinojo susitarimo įsigaliojimo datą.

BAIGIAMASIS AKTAS

BELGIJOS KARALYSTĖS,

ČEKIJOS RESPUBLIKOS,

DANIJOS KARALYSTĖS,

VOKIETIJOS FEDERACINĖS RESPUBLIKOS,

ESTIJOS RESPUBLIKOS,

GRAIKIJOS RESPUBLIKOS,

ISPANIJOS KARALYSTĖS,

PRANCŪZIJOS RESPUBLIKOS,

AIRIJOS,

ITALIJOS RESPUBLIKOS,

KIPRO RESPUBLIKOS,

LATVIJOS RESPUBLIKOS,

LIETUVOS RESPUBLIKOS,

LIUKSEMBURGO DIDŽIOSIOS HERCOGYSTĖS,

VENGRIJOS RESPUBLIKOS,

MALTOS RESPUBLIKOS,

NYDERLANDŲ KARALYSTĖS,

AUSTRIJOS RESPUBLIKOS,

LENKIJOS RESPUBLIKOS,

PORTUGALIJOS RESPUBLIKOS,

SLOVĖNIJOS RESPUBLIKOS,

SLOVAKIJOS RESPUBLIKOS,

SUOMIJOS RESPUBLIKOS,

ŠVEDIJOS KARALYSTĖS,

JUNGTINĖS DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖS,

EUROPOS BENDRIJOS steigimo sutarties ir EUROPOS ATOMINES ENERGIJOS BENDRIJOS steigimo sutarties Susitariančiųjų Šalių, toliau – valstybės narės, bei

EUROPOS BENDRIJOS ir EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS, toliau – Bendrija, tinkamai įgalioti atstovai,

ir

TADŽIKISTANO RESPUBLIKOS tinkamai įgalioti atstovai,

susitikę Liuksemburge 2004 m. spalio 11 d., kad pasirašytų Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, nustatantį Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Tadžikistano Respublikos partnerystę, toliau – Susitarimas, patvirtino šiuos tekstus:

Susitarimą kartu su jo priedais ir šiuo protokolu:

Protokolas dėl tarpusavio administracinės pagalbos muitinės veiklos srityje.

Valstybių narių ir Bendrijos tinkamai įgalioti atstovai ir Tadžikistano Respublikos tinkamai įgalioti atstovai priėmė toliau išvardytų Bendrų deklaracijų tekstus ir pridėjo juos prie šio Baigiamojo akto:

Bendra deklaracija dėl asmens duomenų

Bendra deklaracija dėl Susitarimo 5 straipsnio

Bendra deklaracija dėl Susitarimo 13 straipsnio

Bendra deklaracija dėl 22 straipsnio b dalyje ir 33 straipsnyje vartojamos sąvokos „valdymas“

Bendra deklaracija dėl Susitarimo 32 straipsnio

Bendra deklaracija dėl Susitarimo 39 straipsnio

Bendra deklaracija dėl Susitarimo 94 straipsnio,

Valstybių narių ir Bendrijos tinkamai įgalioti atstovai ir Tadžikistano Respublikos tinkamai įgalioti atstovai taip pat atsižvelgė į Europos Sąjungos Komisijos ir Tarybos deklaraciją dėl nelegalių migrantų grąžinimo ir readmisijos sąlygos (70 straipsnis), pridėtą prie šio Baigiamojo akto.

Valstybių narių ir Bendrijos tinkamai įgalioti atstovai ir Tadžikistano Respublikos tinkamai įgalioti atstovai taip pat atsižvelgė į šį pasikeitimą laiškais, pridėtą prie šio Baigiamojo akto:

Bendrijos ir Tadžikistano Respublikos pasikeitimas laiškais dėl įmonių įsisteigimo.

Valstybių narių ir Bendrijos tinkamai įgalioti atstovai ir Tadžikistano Respublikos tinkamai įgalioti atstovai taip pat atsižvelgė į šią deklaraciją, pridėtą prie Baigiamojo akto:

Prancūzijos vyriausybės deklaracija.

PRIDEDAMŲ DOKUMENTŲ SĄRAŠAS

- I Priedas   Tadžikistano Respublikos nepriklausomoms valstybėms pagal 7 straipsnio 3 dalį suteikiamų lengvatų orientacinis sąrašas.
- II Priedas   Bendrijos išlygos pagal 21 straipsnio 2 dalį.
- III Priedas   Finansinės paslaugos, numatytos 23 straipsnio 3 dalyje.
- IV Priedas   Konvencijos dėl intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės, nurodytos 39 straipsnyje.
- Protokolas dėl tarpusavio administracinės pagalbos muitinės veiklos srityje.
-

I PRIEDAS

TADŽIKISTANO RESPUBLIKOS
NEPRIKLAUSOMOMS VALSTYBĖMS
PAGAL 7 STRAIPSNIO 3 DALĮ SUTEIKIAMŲ LENGVATŲ
ORIENTACINIS SĄRAŠAS

1. Baltarusijos Respublika, Kazachstano Respublika, Kirgizijos Respublika, Rusijos Federacija: netaikomi maito mokesčiai.
2. Prekės, gabenamos pagal susitarimus dėl pramoninio bendradarbiavimo su NVS šalimis, neapmokestinamos.
3. Pripažįstamas visų NVS šalių serijinio gaminio atitikties sertifikatas, jo pagrindu išduodamas nacionalinis atitikties sertifikatas.
4. Yra speciali einamųjų atsiskaitymų su visomis NVS šalimis sistema.
5. Su visomis NVS šalimis yra susitarta dėl specialių tranzito sąlygų.

II PRIEDAS**BENDRIJOS IŠLYGOS
PAGAL 21 STRAIPSNIO 2 DALĮ****Kasyba**

Kai kuriose valstybėse narėse ne Bendrijos valdomoms įmonėms gali reikėti iš anksto įsigyti koncesiją kasybai ir mineralinių žaliavų eksploatacijai.

Žuvininkystė

Naudotis biologiniais ištekliais ir žvejybos plotais, esančiais jūrų laivybos vandenyse, kuriuose suverenitetas ar jurisdikcija priklauso Bendrijos valstybėms narėms, gali tik žvejybos laivai, plaukiojantys su Bendrijos valstybės narės vėliava ir registruoti Bendrijos teritorijoje, jei nenumatyta kitaip.

Nekilnojamojo turto pirkimas

Kai kuriose valstybėse narėse ne Bendrijos įmonėms perkant nekilnojamąjį turtą taikomi suvaržymai.

Vaizdo ir garso paslaugos, įskaitant radiją.

Gamybai ir platinimui, įskaitant transliacijas ir kitas perdavimo visuomenei formas, valstybės sukuriamos sąlygos gali būti taikomos tik tam tikrus kilmės kriterijus atitinkantiems vaizdo ir garso kūriniais, tačiau radijo transliacijų infrastruktūra tokiems vaizdo ir garso kūriniais perduoti negali būti naudojama.

Profesinės paslaugos

Paslaugos, rezervuotos fiziniams asmenims – valstybių narių piliečiams. Tam tikromis sąlygomis šie asmenys gali kurti įmones.

Žemės ūkis

Kai kuriose valstybėse narėse valstybės sudaromos sąlygos netaikomos ne Bendrijos valdomoms įmonėms, pageidaujantioms imtis žemės ūkio veiklos. Ne Bendrijos valdomoms įmonėms įsigyjant vynuogynų, privaloma apie tai informuoti arba, jei būtina, gauti tam leidimą.

Naujienu agentūrų paslaugos

Kai kuriose valstybėse narėse ribojamas užsienio kapitalo dalyvavimas leidybos ar televizijos arba radijo transliacijų įmonėse.

III PRIEDASFINANSINĖS PASLAUGOS,
NUMATYTOS 23 STRAIPSNIO 3 DALYJE

Finansinės paslaugos – tai visos finansinio pobūdžio paslaugos, kurias siūlo vienos iš Šalių tokių paslaugų teikėjas. Joms priskiriama tokia veikla:

- A. Visos draudimo ir su tuo susijusios paslaugos
  - 1. Tiesioginis draudimas (įskaitant, kai dalis rizikos tenka draudėjui)
    - (i) gyvybės;
    - (ii) ne gyvybės.
  - 2. Perdraudimas ir antrinis rizikos perdavimas (retrocesija).
  - 3. Draudimo tarpininkų, pvz., brokerių ir agentų, veikla.
  - 4. Pagalbinės draudimo paslaugos, pvz., konsultavimo, aktuarinių skaičiavimų, rizikos įvertinimo ir draudiminių įvykių reguliavimo paslaugos.
- B. Bankininkystės ir kitos finansinės paslaugos (išskyrus draudimą)
  - 1. Indėlių ir kitų grąžintinų lėšų priėmimas iš gyventojų.

2. Visų rūšių paskolos, *inter alia* įskaitant vartojimo paskolas, hipotekines paskolas, faktoringą ir komercinių sandorių finansavimą.
3. Finansinis lizingas.
4. Mokėjimų ir pinigų pervedimo paslaugos, įskaitant kredito ir debeto korteles, kelionių čekius ir bankų čekius.
5. Garantijos ir įsipareigojimai.
6. Prekyba savo ar klientų vardu akcijų biržoje, nebiržinėje rinkoje ar kitur:
  - (a) pinigų rinkos priemonėmis (čekiais, vekseliais, indėlių sertifikatais ir pan.);
  - (b) užsienio valiuta;
  - (c) išvestiniais produktais, be kita ko įskaitant būsimuosius sandorius ir opcionus;
  - (d) valiutų kursų ir palūkanų normų priemonėmis, įskaitant apsikeitimo sandorius, susitarimus dėl išankstinio sandorio ir pan.;
  - (e) perleidžiamais vertybiniais popieriais;
  - (f) kitomis apyvarčiosiomis priemonėmis ir finansiniu turtu, įskaitant tauriųjų metalų atsargas.

7. Dalyvavimas išleidžiant visų rūšių vertybinius popierius, įskaitant emisijos platinimą ir paskirstymą (viešai ar privačiai) dirbant agentu, bei su tokiomis emisijomis susijusių paslaugų teikimas.
8. Pinigų keitimo maklerio veikla.
9. Turto valdymas, įskaitant kasos ir portfelio valdymą, visų formų kolektyvinių investicijų valdymą, pensijų fondų valdymą, saugojimo depozitoriumo ar pasaugos paslaugas.
10. Atsiskaitymo ir kliringo paslaugos už finansinį turtą, įskaitant vertybinius popierius, išvestinius produktus ir kitas apyvarčiasias priemones.
11. Konsultavimo paslaugos ir kitos pagalbinės finansinės paslaugos, susijusios su įvairia veikla, nurodyta 1–10 punktuose, įskaitant kredito bylų informacijos rinkimą ir įvertinimą, tyrimus ir konsultacijas dėl portfelių investavimo ir sudarymo bei konsultacijas dėl įmonių pirkimo, restruktūrizavimo ir strategijos.
12. Finansinės informacijos pranešimas ir teikimas, finansinių duomenų tvarkymas bei specializuotos programinės įrangos tiekimas, kai šia veikla užsiima kitų finansinių paslaugų teikėjai.

Finansinės paslaugos nėra :

- (a) veikla, kurią atlieka centriniai bankai ar kitos viešosios įstaigos, vykdydamos pinigų ar keitimo kurso politiką;

- (b) veikla, kurią atlieka centriniai bankai, valstybinės valdžios institucijos, padaliniai ar viešosios įstaigos valstybės vardu ar su valstybės garantija, išskyrus tuos atvejus, kai tokia veikla gali užsiimti finansinių paslaugų teikėjai, konkuruodami su tokiais viešosiomis įstaigomis.

  - (c) veikla, kuri yra oficialios socialinio draudimo sistemos ar senatvės pensijų sistemos dalis, išskyrus tuos atvejus, kai tokia veikla gali užsiimti finansinių paslaugų teikėjai, konkuruodami su viešosiomis įstaigomis ar privačiomis organizacijomis.
-

IV PRIEDAS**KONVENCIJOS DĖL INTELEKTINĖS, PRAMONINĖS
IR KOMERCINĖS NUOSAVYBĖS, NURODYTOS 39 STRAIPSNYJE**

1. 39 straipsnio 2 dalyje kalbama apie šias daugiašales konvencijas:
  - Tarptautinė konvencija dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos (Roma, 1961 m.);
  - Madrido sutarties dėl tarptautinės ženklų registracijos protokolas (Madridas, 1989 m.);
  - Tarptautinė konvencija dėl naujų augalų veislių apsaugos (UPOV) (1991 m. Ženevos aktas).

2. Bendradarbiavimo taryba gali rekomenduoti, kad 39 straipsnio 2 dalis būtų taikoma kitoms daugiašalėms konvencijoms. Jeigu intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės srityje kyla problemų, apsunkinančių prekybos sąlygas, bet kurios iš Šalių prašymu skubiai surengiamos konsultacijos siekiant rasti abiem Šalims priimtinus sprendimus.

3. Šalys patvirtina įsipareigojimų, kylančių iš šių daugiašalių konvencijų, svarbą:
- Paryžiaus konvencija dėl pramoninės nuosavybės apsaugos (1967 m. Stokholmo aktas, su pakeitimais, padarytais 1979 m.);
  - Patentinės kooperacijos sutartis (Vašingtonas, 1970 m., su pakeitimais, padarytais 1979 m. ir 1984 m.);
  - Peržiūrėta Berno konvencija dėl literatūros ir meno kūrybinių apsaugos (1886 m., su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1979 m.);
  - Sutartis dėl prekių ženklų teisės (Ženeva, 1994 m.).
4. Nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Tadžikistano Respublika intelektualinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės pripažinimo ir apsaugos klausimu Bendrijos įmonėms ir piliečiams suteikia ne mažiau palankų statusą negu tas, kurį ji yra suteikusi bet kuriai trečiajai šaliai pagal dvišalį susitarimą.
5. 4 dalies nuostatos netaikomos lengvatoms, Tadžikistano Respublikos suteiktoms bet kuriai trečiajai šaliai veiksmingu abipusiu pagrindu, ar lengvatoms, kurias Tadžikistano Respublika suteikė kitai buvusios TSRS šaliai.
-

PROTOKOLAS
DĖL TARPUSAVIO ADMINISTRACINĖS PAGALBOS
MUITINĖS VEIKLOS SRITYJE

1 STRAIPSNIS

Sąvokos

Šiame Protokole:

- (a) „muitinės teisės aktai“ – tai Susitariančiųjų Šalių teritorijose taikomos teisinės ir reglamentuojančios nuostatos, reglamentuojančios prekių importą, eksportą, tranzitą ir bet kokių kitų muitinės procedūrų joms taikymą, įskaitant minėtųjų šalių nustatytas draudimo, ribojimo ar kontrolės priemones;
- (b) „prašančioji institucija“ – tai Susitariančiosios Šalies paskirta kompetentinga administracinė valdžios institucija, pateikusi prašymą suteikti pagalbą muitinės veiklos srityje;
- (c) „prašomoji institucija“ – tai Šalies paskirta kompetentinga administracinė valdžios institucija, gavusi prašymą suteikti pagalbą muitinės veiklos srityje;
- (d) „asmens duomenys“ – tai visa informacija, susijusi su nustatytu ar galimu nustatyti fiziniu asmeniu;
- (e) „muitinės teisės aktus pažeidžiantys veiksmai“ – tai bet koks muitinės teisės aktų pažeidimas ar bandymas juos pažeisti.

2 STRAIPSNIS

Taikymo sritis

1. Susitariančiosios Šalys pagal savo kompetenciją šiame Protokole nustatytomis sąlygomis ir būdu teikia viena kitai pagalbą, siekdamos užtikrinti teisingą muitinės teisės aktų taikymą ir, visų pirma, vykdydamos šiuos teisės aktus pažeidžiančių veiksmų prevenciją, išaiškinimą ir tyrimą.
2. Pagalba muitinės veiklos srityje pagal šį Protokolą teikiama dalyvaujant bet kuriai Susitariančiųjų Šalių administracinei valdžios institucijai, kurios kompetencijai priklauso šio Protokolo taikymas. Ji negali pažeisti nuostatų, reglamentuojančių tarpusavio pagalbą baudžiamosiose bylose. Ji taip pat neapima informacijos, gaunamos pasinaudojus teismo reikalavimu suteiktais įgaliojimais, išskyrus atvejus, kai minėta institucija duoda tam savo sutikimą.

3 STRAIPSNIS

Pagalba pateikus prašymą

1. Prašančiajai institucijai paprašius, prašomoji institucija pateikia visą reikalingą informaciją, kad sudarytų galimybę užtikrinti teisingą muitinės teisės aktų taikymą, įskaitant informaciją apie nustatytus arba planuojamus veiksmus, kuriais šie teisės aktai pažeidžiami arba gali būti pažeisti.

2. Prašančiajai institucijai paprašius, prašomoji institucija informuoja ją apie tai:
  - (a) ar prekės, eksportuotos iš vienos Susitariančiosios Šalies teritorijos, buvo teisėtai importuotos į kitos Šalies teritoriją, jei reikia, nurodant prekėms taikytą muitinės procedūrą;
  - (b) ar prekės, importuotos į vienos Susitariančiosios Šalies teritoriją, buvo teisėtai eksportuotos iš kitos Šalies teritorijos, jei reikia, nurodant prekėms taikytą muitinės procedūrą.

3. Prašančiajai institucijai paprašius, prašomoji institucija, laikydamasi savo teisinių ir reglamentuojančių nuostatų, imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad būtų specialiai stebimi:
  - (a) fiziniai arba juridiniai asmenys, apie kuriuos turima pagrįstų priežasčių manyti, kad jie atlieka ar atliko muitinės teisės aktus pažeidžiančius veiksmus;
  - (b) vietos ar sandėliai, kuriuose sukauptos prekių atsargos, apie kurias turima pagrįstų priežasčių manyti, kad jos skirtos muitinės teisės aktus pažeidžiantiems veiksams;

- (c) gabenamos arba ketinamos gabenti prekės, apie kurias turima pagrįstų priežasčių manyti, kad jos skirtos muitinės teisės aktus pažeidžiantiems veiksams;
- (d) transporto priemonės, apie kurias turima pagrįstų priežasčių manyti, kad jos naudotos, naudojamos ar gali būti panaudotos muitinės teisės aktus pažeidžiantiems veiksams atlikti.

4 STRAIPSNIS

Savanoriška pagalba

Susitariančiosios Šalys savo iniciatyva ir laikydamosi savo įstatymų, taisyklių ir kitų teisinių aktų, teikia viena kitai pagalbą, jei jų nuomone tai reikalinga tam, kad būtų teisingai taikomi muitinės teisės aktai, ypač, kai jos gauna informacijos, susijusios su:

- veiksmams, kurie yra muitinės teisės aktus pažeidžiantys veiksmai arba yra į tokius veiksmus panašūs, ir kurie gali dominti kitą Susitariančiąją Šalį,
- naujomis priemonėmis ar būdais, naudojamais atliekant muitinės teisės aktus pažeidžiančius veiksmus,
- prekėmis, žinomomis esant muitinės teisės aktus pažeidžiančių veiksmonių objektu,

- fiziniais arba juridiniais asmenimis, apie kuriuos turima pagrįstų priežasčių manyti, kad jie dalyvauja ar dalyvavo atliekant muitinės teisės aktus pažeidžiančius veiksmus;
- transporto priemonėmis, apie kurias turima pagrįstų priežasčių manyti, kad jos naudotos, naudojamos ar gali būti panaudotos muitinės teisės aktus pažeidžiantiems veiksams atlikti.

5 STRAIPSNIS

Pateikimas ir informavimas

Prašančiajai institucijai paprašius, prašomoji institucija, vadovaudamasi savo teisinėmis ir reglamentuojančiomis nuostatomis, imasi visų būtinų priemonių:

- tam, kad pateiktų visus dokumentus ir
- informuotų apie visus sprendimus,

priimtus prašančiosios institucijos ir patenkančius į šio Protokolo taikymo sritį, adresatui, nuolat gyvenančiam arba įsteigtam jos teritorijoje. Tokiu atveju pateikimo ar informavimo prašymams taikoma 6 straipsnio 3 dalis.

6 STRAIPSNIS

Prašymų suteikti pagalbą forma ir turinys

1. Prašymai pagal šį Protokolą turi būti pateikiami raštu. Dokumentai, būtini tokiems prašymams įvykdyti, turi būti pateikiami kartu su prašymu. Jeigu susidariusioje padėtyje būtina skubėti, gali būti priimami ir žodiniai prašymai, tačiau jie nedelsiant turi būti patvirtinami raštu.
2. 1 dalyje minėtuose prašymuose pateikiama tokia informacija:
  - (a) prašymą teikianti prašančioji institucija,
  - (b) prašoma priemonė,
  - (c) prašymo objektas ir priežastis,
  - (d) susiję įstatymai, taisyklės ir kiti teisės elementai,
  - (e) kiek įmanoma tikslesni ir išsamesni duomenys apie fizinius ar juridinius asmenis, kurie yra tyrimų objektas,
  - (f) svarbiausių faktų ir atliktų tyrimų santrauka.

3. Prašymai pateikiami oficialia prašomosios institucijos kalba ar tai institucijai priimtina kalba.
4. Jeigu prašymas netenkina oficialių reikalavimų, galima prašyti jį pataisyti ar papildyti; tačiau gali būti nurodyta imtis atsargumo priemonių.

7 STRAIPSNIS

Prašymų vykdymas

1. Siekdama įvykdyti prašymą suteikti pagalbą, prašomoji institucija imasi priemonių pagal savo kompetenciją ir turimus išteklius tartum veikdama savo vardu arba gavusi kitos tos pačios Šalies valdžios institucijos prašymą, ir pateikia jau turimą informaciją, atlieka atitinkamus tyrimus ar organizuoja jų atlikimą. Ši nuostata taip pat taikoma visoms kitoms institucijoms, kurioms pagal šį Protokolą prašomoji institucija persiunčia prašymą, kai negali veikti savarankiškai.
2. Prašymai suteikti pagalbą vykdomi vadovaujantis prašomosios Susitariančiosios Šalies įstatymais, taisyklėmis ir kitais teisės aktais.

3. Tinkamai įgalioti vienos Susitariančiosios Šalies pareigūnai gali, kitai suinteresuotai Šaliai sutikus ir pagal jos nustatytas sąlygas, gauti iš prašomosios institucijos įstaigų ar kitų institucijų, už kurias prašomoji institucija yra atsakinga, informaciją, susijusią su muitinės teisės aktus pažeidžiančiais ar galinčiais pažeisti veiksmais, kurios prašančiajai institucijai reikia siekiant šiame Protokole nustatytų tikslų.

4. Vienos Šalies pareigūnai gali, kitai suinteresuotai Susitariančiajai Šaliai sutikus ir pagal jos nustatytas sąlygas, dalyvauti atliekant tyrimus pastarosios teritorijoje.

8 STRAIPSNIS

Informacijos pranešimo forma

1. Prašomoji institucija praneša prašančiajai institucijai tyrimų rezultatus pateikdama dokumentus, patvirtintas dokumentų kopijas, ataskaitas ir pan.
2. Užuoat pateikus 1 dalyje numatytus dokumentus, galima pateikti bet kokios formos kompiuterinę informaciją, skirtą tam pačiam tikslui.
3. Bylų ir dokumentų originalų reikalaujama tik tada, kai patvirtintos kopijos laikomos nepakankamomis. Perduoti originalai gražinami kuo greičiau.

9 STRAIPSNIS

Įsipareigojimų teikti pagalbą išimtys

1. Šalys gali atsisakyti teikti pagalbą, numatytą šiame Protokole, jeigu jos teikimas :
  - (a) galėtų pakenkti Tadžikistano Respublikos ar valstybės narės, kurios paprašyta suteikti pagalbą pagal šį Protokolą, suverenitetui;arba
  - (b) galėtų pakenkti viešajai tvarkai, saugumui ar kitiems esminiams interesams, ypač 10 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais;arba
  - (c) atskleistų pramoninę, komercinę ar profesinę paslaptį.
2. Prašomoji institucija gali atidėti pagalbos teikimą tuo pagrindu, kad jis pakenktų atliekamam tyrimui, teisminiam persekiojimui ar bylos nagrinėjimui. Tokiu atveju prašomoji institucija tariasi su prašančiąja institucija tam, kad nustatytų, ar galima suteikti pagalbą tokiomis sąlygomis ir aplinkybėmis, kokių gali pareikalauti prašomoji institucija.

3. Jeigu prašančioji institucija prašo pagalbos, kurios ji, gavusi atitinkamą prašymą, negalėtų suteikti, ji savo prašyme turi atkreipti dėmesį į šį faktą. Sprendimą dėl tokio prašymo tenkinimo priima prašomoji institucija.
4. Jeigu atsisakoma teikti pagalbą, apie tokį sprendimą ir jo priežastis turi būti nedelsiant pranešta prašančiajai institucijai.

10 STRAIPSNIS

Keitimasis informacija ir konfidencialumas

1. Visa informacija, bet kuriuo pavidalu perduota pagal šį Protokolą, laikoma slapta ar skirta ribotam naudojimui laikantis kiekvienoje iš Šalių galiojančių taisyklių. Jai taikomi tarnybinės paslapties įsipareigojimai ir tokia pati apsauga, kokia taikoma tokio paties pobūdžio informacijai pagal atitinkamus informaciją gavusios Šalies įstatymus ir atitinkamas nuostatas, taikomas Bendrijos institucijoms.
2. Asmens duomenimis galima keistis tik tada, jeigu juos gaunanti Šalis įsipareigoja juos apsaugoti tokiu būdu, kuris būtų bent lygiavertis būdui, kuris šiuo konkrečiu atveju taikomas tokius duomenis pateikiančioje Šalyje.

3. Gauti duomenys naudojami tik šio Protokolo tikslams. Jeigu viena iš Šalių pageidauja tuos duomenis panaudoti kitiems tikslams, ji turi paprašyti išankstinio rašytinio sutikimo iš informaciją suteikusios institucijos. Po to duomenys naudojami laikantis tos institucijos nustatytų apribojimų.
4. 3 dalis nekliudo naudoti informaciją teismo ar administraciniuose nagrinėjimuose, kurie buvo pradėti dėl muitinės teisės aktų nesilaikymo. Tą informaciją pateikusi kompetentinga institucija nedelsiant informuojama apie tokį naudojimą.
5. Šalys gali savo įrodymų aktuose, pranešimuose ir parodymuose, taip pat teismų procesuose bei jų nagrinėjimuose kaltinamuosiuose aktuose naudoti kaip įrodymus informaciją ir dokumentus, gautus pagal šio Protokolo nuostatas.

11 STRAIPSNIS

Ekspertai ir liudytojai

1. Prašomosios institucijos pareigūnui gali būti leista dalyvauti, neviršijant jam suteiktą įgaliojimų, kaip ekspertui ar liudytojui baudžiamojoje ar administracinėje byloje, susijusioje su šio Protokolo taikymo srities klausimais ir priklausančioje kitos Šalies jurisdikcijai, bei pateikti daiktinius įrodymus, dokumentus ar patvirtintas jų kopijas, kurių gali prireikti nagrinėjant bylą. Prašyme atvykti turi būti tiksliai nurodyta, kokioje byloje ir kokiomis sąlygomis pareigūnas bus apklausiamas.

2. Pareigūnui garantuojama apsauga, kurią galiojantys teisės aktai užtikrina prašančiosios institucijos pareigūnams jos teritorijoje.

12 STRAIPSNIS

Pagalbos teikimo išlaidos

Šalys atsisako visų reikalavimų viena kitai atlyginti išlaidas, patirtas vykdant šį Protokolą, išskyrus, atitinkamais atvejais, išlaidas, susijusias su ekspertais, liudytojais ir vertėjais žodžiu ir raštu, kurie nėra valstybės tarnautojai.

13 STRAIPSNIS

Igyvendinimas

1. Šį Protokolą taikyti pavedama Tadžikistano Respublikos centrinei muitinei ir Europos Bendrijų Komisijos kompetentingoms tarnyboms bei, atitinkamais atvejais, valstybių narių muitinėms. Jos priima sprendimus dėl jo taikymui būtinų praktinių priemonių ir tvarkos, atsižvelgdamos į duomenų apsaugos taisykles. Jos gali teikti kompetentingoms įstaigoms pasiūlymus dėl, jų nuomone, tikslingų šio Protokolo pakeitimų.

2. Šalys konsultuojasi tarpusavyje ir informuoja viena kitą apie išsamias įgyvendinimo taisykles, patvirtintas pagal šio Protokolo nuostatas.

14 STRAIPSNIS

Kiti susitarimai

1. Atsižvelgiant į atitinkamas Europos bendrijos ir valstybių narių kompetencijas, šio Protokolo nuostatos:
  - neturi jokios įtakos Susitariančiųjų Šalių įsipareigojimams pagal jokią kitą tarptautinę sutartį ar konvenciją;
  - papildo tarpusavio pagalbos susitarimus, kuriuos sudarė ar gali sudaryti pavienės valstybės narės ir Tadžikistano Respublika; ir
  - neturi jokios įtakos nuostatoms, reglamentuojančioms bet kokios informacijos, gautos tose srityse, kurioms taikomas šis Susitarimas, ir kuri galėtų dominti Bendriją, perdavimą tarp Komisijos kompetentingų tarnybų ir valstybių narių muitinių.

2. Neatsižvelgiant į 1 dalies nuostatas, šio Susitarimo nuostatos yra viršesnės už dvišalio susitarimo dėl tarpusavio pagalbos, kurį sudarė ar gali sudaryti pavienės valstybės narės ir Tadžikistano Respublika, nuostatas, jeigu pastarosios nesuderinamos su šio Protokolo nuostatomis.
  3. Susitariančiosios Šalys konsultuojasi viena su kita šio Protokolo taikytinumo klausimais ir juos sprendžia pagal Susitarimo 79 straipsnį įkurtame Bendradarbiavimo komitete.
-

BENDRA DEKLARACIJA DĖL ASMENS DUOMENŲ

Taikydamos šį Susitarimą Šalys suvokia, kad būtina užtikrinti pakankamą asmenų apsaugą tvarkant asmens duomenis ir tokiems duomenims laisvai judant.

BENDRA DEKLARACIJA DĖL 5 STRAIPSNIO

Jei Šalys sutinka, kad esamomis aplinkybėmis reikia aukščiausio lygio susitikimų, tokie susitikimai gali būti rengiami esant reikalui.

BENDRA DEKLARACIJA DĖL 13 STRAIPSNIO

Kol Tadžikistano Respublika įstos į PPO, Bendradarbiavimo komitete Šalys rengia konsultacijas dėl Tadžikistano Respublikos importo muitų politikos, įskaitant muitų tarifų apsaugos pakeitimus. Visų pirma tokių konsultacijų turi būti prašoma prieš padidinant muitų tarifų apsaugą.

BENDRA DEKLARACIJA
DĖL 22 STRAIPSNIO b PUNKTE IR 33 STRAIPSNYJE
VARTOJAMOS SAŲVOKOS „VALDYMAS“

1. Šalys patvirtina savo abipusį susitarimą, kad valdymo klausimas kiekvienu konkrečiu atveju priklauso nuo faktinių aplinkybių.
2. Pavyzdžiui, įmonė laikoma „valdoma“ kitos įmonės, taigi, ir tos kitos įmonės dukterine įmone, jeigu:
  - kitai įmonei tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso balsavimo teisių dauguma, arba
  - kita įmonė turi teisę paskirti ar atleisti administracinio organo, vadovybės organo ar priežiūros organo darbuotojų daugumą ir tuo pačiu metu yra dukterinės įmonės akcininkė ar narė.
3. Abi Šalys 2 dalyje pateiktus kriterijus laiko neišsamiais.

BENDRA DEKLARACIJA DĖL 32 STRAIPSNIO

Pavienis faktas, kad iš tam tikrų šalių fizinių asmenų viza reikalaujama, o iš kitų – ne, nelaikomas panaikinančiu lengvatas pagal konkretų įsipareigojimą ar jas pažeidžiančiu.

BENDRA DEKLARACIJA DĖL 39 STRAIPSNIO

Šalys susitaria, kad siekiant šio Susitarimo tikslų, intelektinė, pramoninė ir komercinė nuosavybė yra, visų pirma, autorinės teisės ir gretutinės teisės, įskaitant kompiuterinių programų autorines teises, teisės, susijusios su patentais, pramoniniais projektais, geografiniu žymėjimu, įskaitant kilmės nuorodą, prekės ženklus, paslaugų ženklus, integralinių schemų topografiją bei apsaugą nuo nesąžiningos konkurencijos, kaip numatyta Paryžiaus pramoninės nuosavybės apsaugos konvencijos 10bis straipsnyje ir pagal neatskleistos informacijos ir patirties ir žinių apsaugos principus.

BENDRA DEKLARACIJA DĖL 94 STRAIPSNIO

1. Siekdamas teisingo aiškinimo ir praktinio taikymo Šalys susitaria, kad sąvoka „ypatingos skubos atvejai“, vartojama Susitarimo 94 straipsnyje, įvardija atvejus, kai viena iš Šalių padaro esminį Susitarimo sąlygų pažeidimą. Esminis Susitarimo sąlygų pažeidimas – tai:

(a) Susitarimo anuliavimas, kurio neleidžia bendrosios tarptautinės teisės normos

arba

(b) esminių Susitarimo nuostatų, nustatytų 2 straipsnyje, pažeidimas.

2. Šalys susitaria, kad 94 straipsnyje nurodytos „atitinkamos priemonės“ yra priemonės, kurių imamasi pagal tarptautinę teisę. Jeigu viena Šalis imasi priemonių ypatingos skubos atveju, kaip numatyta 94 straipsnyje, kita Šalis gali imtis veiksmų, numatytų ginčų sprendimo tvarkoje.

EUROPOS SAJUNGOS KOMISIJOS IR TARYBOS
DEKLARACIJA
DĖL NELEGALIŲ IMIGRANTŲ GRAŽINIMO
IR READMISIJOS SĄLYGOS
(70 STRAIPSNIS)

70 straipsnis nepažeidžia vidinio kompetencijos pasidalijimo tarp Europos bendrijos ir jos valstybių narių sudarant readmisijos susitarimus.

EUROPOS BENDRIJOS
IR TADŽIKISTANO RESPUBLIKOS
PASIKEITIMAS LAIŠKAIS
DĖL ĮMONIŲ ĮSISTEIGIMO

A. Tadžikistano Respublikos Vyriausybės laiškas

Gerbiamasis pone,

Turiu garbę priminti Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, paraftuotą 2003 m. gruodžio 16 d.

Kaip pabrėžiaŭ derybų metu, Tadžikistano Respublika taiko Tadžikistane besisteigiančioms ir veikiančioms Bendrijos įmonėms tam tikras lengvatas ir palankų režimą. Aš paaiškinau, kad tai atspindi Tadžikistano politiką visomis priemonėmis skatinti Bendrijos įmonių įsisteigimą Tadžikistano Respublikoje.

Atsižvelgiant į tai, aš patvirtinu, kad nuo šio Susitarimo paraftavimo iki atitinkamų straipsnių dėl įmonių įsisteigimo įsigaliojimo Tadžikistano Respublika nepriims jokių priemonių ar nuostatų, kurios leistų atsirasti Bendrijos įmonių diskriminacijai, palyginti su Tadžikistano įmonėmis ar trečiųjų šalių įmonėmis, arba tokią diskriminaciją padidintų, lyginant susidariusią padėtį su padėtimi, buvusią šio Susitarimo paraftavimo metu.

Būčiau dėkingas, jeigu galėtumėte patvirtinti, kad gavote šį laišką.

Reiškiu Jums savo didžią pagarbą.

Tadžikistano Respublikos
Vyriausybės vardu

B. Europos bendrijos laiškas

Gerbiamasis pone,

Dėkoju Jums už šios dienos laišką, kuriame rašoma:

„Turiu garbę priminti Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, paraftuotą 2003 m. gruodžio 16 d.

Kaip pabrėžiau derybų metu, Tadžikistano Respublika taiko Tadžikistane besisteigiančioms ir veikiančioms Bendrijos įmonėms tam tikras lengvatas ir palankų režimą. Aš paaiškinau, kad tai atspindi Tadžikistano Respublikos politiką visomis priemonėmis skatinti Bendrijos įmonių įsisteigimą Tadžikistano Respublikoje.

Atsižvelgiant į tai, aš patvirtinu, kad nuo šio Susitarimo parafavimo iki atitinkamų straipsnių dėl įmonių įsisteigimo įsigaliojimo Tadžikistano Respublika nepriims jokių priemonių ar nuostatų, kurios leistų atsirasti Bendrijos įmonių diskriminacijai, palyginti su Tadžikistano įmonėmis ar trečiųjų šalių įmonėmis, arba tokią diskriminaciją padidintų, lyginant susidariusią padėtį su padėtimi, buvusią šio Susitarimo parafavimo metu.

Būčiau dėkingas, jeigu galėtumėte patvirtinti, kad gavote šį laišką.“

Patvirtinu, kad šį laišką gavau.

Reiškiu Jums savo didžią pagarbą.

Europos bendrijos
vardu